

Ini Sa Igsulat I MALKOS Sa Tegudon Denu Si Hésus Kelistu

Ini Denu Sa Igsulat I Malkos

Na, batàbatà pelà Malkos i egoh i Hésus pelà diyà tanà. Eg-ugpà dutu Hélusalém dò. Takà da egkesetipon sa medoo pasek i Hésus diyà sa dalesan i Malkos amuk egsimbà da diyà si Nemula. Huenan di, kinilala di Pidelu i lapeg sa medoo дума pasek i Hésus. Iya sa penemdem sa дума etaw migpigtuu dé Malkos i diyà si Hésus danà i Pidelu migtulù.

Egoh i Pabelo owoy si Bilnabi anay mig-angay egtegudon diyà sa medoo balangan etaw beken Hudiyu, mig-unut Malkos i diyà kenagda enù ka setelehadiyay da si Bilnabi. Dodoo egoh da endà pa nekeuma diyà sa langun menuwa angayan da, miglikù polo Malkos i.

Egoh di nekeuma dé duwa gepalay, buyu da dé eg-ipanaw dema Pabelo i si Bilnabi anì egpelikù da diyà sa medoo menuwa kenà da migtegudon. Ungayà i Bilnabi peunuten di dema Malkos i, dodoo mig-eked Pabelo i. Huenan di, neseपालक da Bilnabi i owoy si Pabelo. Agulé, inuwit i Bilnabi Malkos i mig-angay da egtegudon diyà sa medoo liyu menuwa.

Egoh di nekeuma dé medoo gepalay, migkeeles dé sa kepigtuu i Malkos diyà si Hésus Kelistu. Agulé egoh i Pabelo dutu Loma dò, iya sa sebaen дума di si Malkos. Medoo sa netiigan i Malkos diyà si Pabelo.

Na, igsulat i Malkos siini libelu egoh di dutu Loma dò, owoy igsulat di anì meketiig sa medoo etaw beken Hudiyu tegeLoma denu si Hésus Kelistu. Kagdi sa anay migsulat denu sa medoo binaelan i Hésus. Endà iseg di medoo sa tinulon di denu sa igtulù i Hésus, dodoo iya polo sa tinulon di sa medoo binaelan i Hésus egkegaipan etaw anì metiigan sa langun etaw dakel sa egkegaga i Hésus. Sinelepang di ma duen sa egkegaga i Hésus egpeuloy salà ta.

Ini Sa Tegudon I Huwan Sa Tegebautis
(*Matéyo 3:1-12; Lukas 3:1-18; Huwan 1:19-28*)

1 ¹Ini sa edungan sa Mepion Tegudon denu si Hésus Kelistu Anak i Nemula. ²Egoh anay duen sa kagi i Nemula igsulat i Isayas sa tegesugkow di, guwaen di,

“Dumuen sa etaw ku pehunawen ku diyà keniko anì ipetiig di sa egoh ko buyu dé tumbow.^a”

³Tumbow diyà sa melabel tanà mediyù dalesan owoy dinegen sa medoo etaw eg-angay diyà kenagdi sa kagi di metaled, guwaen di,

‘Abung-abungi yu sa ukitan i Datù tumbow. Petudà yu sa medoo dalan di.’^b”

⁴Na, neketuu dé iya wé kagi i Nemula igpesulat, enù ka migtebow si Huwan Tegebautis dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan. Migtegodon diyà sa medoo etaw, guwaen di, “Ekedi yu sa medoo salà yu owoy pebautis yu ma diyà wayeg anì tandaan yu sa keeked yu salà, owoy ipeuloy i Nemula sa medoo salà yu.” ⁵Na, duen medoo etaw mig-angay egdineg diyà si Huwan kedu diyà sa langun uwang Hudiya owoy duen ma medoo kedu diyà sa menuwa Hélusalém. Tinulon da sa medoo salà da eg-ekedan da owoy egbautisan i Huwan kagda diyà sa lawa Holdan.

⁶Na, igkawal i Huwan sa hinabel bulbul kamiliyu, owoy iya sa sabitan di sa netikal kunul hinagtay. Iya sa kaenen di sa kasuk owoy sa teneb linaday. ⁷Egtegodon diyà sa medoo etaw, guwaen di, “Dumuen sa etaw tumbow mekesambì kenak owoy tigtu eglowon diyà kenak. Amuk tumbow, mekelilang a owoy memalaan a ma dumapag kenagdi lumengà sa talumpà di. ⁸Wayeg daa sa ibautis ku keniyu, dodoo sa etaw mekesambì kenak, iya polo sa ibautis di keniyu sa Metiengaw Suguy i Nemula.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migpebautis Diyà Wayeg Owoy Tinepengan I Satanas
(*Matéyo 3:13–4:11; Lukas 3:21-22; 4:1-13*)

⁹Na, egoh i Huwan egbautis pelà sa medoo etaw diyà wayeg, mig-angay Hésus i diyà kenagdi kedu menuwa Nasalét diyà uwang Galiliya, owoy binautisan i Huwan kagdi diyà sa lawa't wayeg Holdan. ¹⁰Hê, egoh i Hésus miggaun kedu dalem sa wayeg, hinaa di sa langit neukaan owoy sa Metiengaw Suguy i Nemula egpetuntun eg-angay egtenà diyà kenagdi egpeiling manuk menatad. ¹¹Agulé, duen sa eg-ikagi kedu diyà langit, guwaen di, “Kuna sa Anak ku eghiduan ku temù. Tigtu a netuuwan diyà keniko.”

^a 1:2 Basa ko Malakiyas 3:1   ^b 1:3 Basa ko Isayas 40:3

¹²Agulé, egoh i Hésus migpebautis, petow dé pineangay sa Suguy i Nemula kagdi diyà sa melabel tanà mediyù dalesan. ¹³Eg-ugpà dahiya taman epat pulù agdaw owoy takaan i Satanas egtepengan kagdi i ani mekesalà. Duen ma sa medoo uled tanà neduma di dahiya, dodoo duen medoo egsugùsuguen i Nemula mig-angay egtabang si Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-edung Egtulù
(*Matéyo 4:12-17; Lukas 4:14-15*)

¹⁴Na, egoh i Huwan nebilanggu danà i Datù Hélod, mig-angay Hésus i diyà uwang Galiliya egtulù sa Mepion Tegudon kedu si Nemula. ¹⁵Guwaen di, “Neuma dé sa agdaw igpasad i Nemula diyà sa medoo etaw egoh anay, enù ka buyu dé tumbow sa kedatù i Nemula diyà keniyu. Huenan di, ekedi yu dé sa medoo salà yu owoy pigtuu yu dé diyà siini Mepion Tegudon.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migkuwa Epat Pasek Di
(*Matéyo 4:18-22; Lukas 5:1-11*)

¹⁶Na, egoh i Hésus eghemantad diyà sa lanaw Galiliya, hinaa di si Simon owoy si Andelis hadi di. Egpuket da diyà sa lanaw enù ka kagda sa tegepuket. ¹⁷Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Unut-unut yu kenak, enù ka edung ini egoh beken sedà daa sa egkuwaen yu dodoo etaw polo sa ipekuwa ku keniyu.” ¹⁸Hê, petow dé sinalidan da sa puket da owoy mig-unut da dé si Hésus.

¹⁹Agulé, egoh i Hésus eg-ipanaw uman, hinaa di sa duwa anak i Sébediyu, si Santiyago owoy si Huwan hadi di. Eg-upionen da sa puket dalem sa kumpit da. ²⁰Agulé inumow i Hésus kagda. Hê, sinalidan da sa emà da diyà sa kumpit lapeg sa medoo tegepuket egsukayan di, enù ka eg-unut da dé si Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Linahuk Busaw
(*Lukas 4:31-37*)

²¹Na, migtebow da Hésus i diyà sa menuwa Kapelenaum. Egoh di neuma Sapetu sa agdaw keetud da, migdalem Hésus i diyà sa simbaan da owoy migtulù diyà sa medoo etaw dahiya. ²²Tigtu egkegaip sa medoo etaw egoh da migdineg sa ketulù di, enù ka endà nesetepeng sa ukit ketulù di owoy sa ukit ketulù sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis, enù ka dakel polo sa hagdi egkegaga egtulù.

²³Hê, egoh i Hésus egtulù pelawà, duen sa maama linahuk busaw egludep diyà sa simbaan da. Pinetaled di sa kagi di, guwaen di, ²⁴“O Hésus tegeNasalét, ngadan sa kebael ko kenami i busaw? Enù di ya, eg-angayen ko kami egpedaetan imet? Egkilalaen ku doo kuna sa Metiengaw Anak i Nemula.”

²⁵Dodoo hinawidan i Hésus, guwaen di, “Yaka dé egséléken na. Laun ka dé.”

²⁶Hê, tigtu egpelabayenen sa busaw sa maama linahuk di, owoy miglesing ma metaled, agulé miglaun dé diyà kenagdi. ²⁷Na, tigtu egkegaip sa langun etaw dahiya owoy egseolomoy da, guwaen da, “Ngadan ini i? Magtu tegudon kéen ini i, enù ka duen sa egkegaga siini etaw egsugù egpelesut sa medoo busaw, owoy egpangunutan da doo sa kagi di.”

²⁸Na, danà iya wé binaelan i Hésus, medelamet nekeseluh sa lalag di diyà sa uwang Galiliya.

Ini Sa Egeh I Hésus Migbulung Sa Medoo Etaw Eglinadu

(Matéyo 8:14-17; Lukas 4:38-41)

²⁹Agulé, miglaun Hésus i diyà sa simbaan Hudiyu owoy mig-angay diyà sa dalesan i Simon owoy si Andelis. Mig-unut ma si Santiyago owoy si Huwan.

³⁰Egeh da migtebow, tinulon da diyà si Hésus eglinadu sa nugangan i Simon bayi eghibat danà di egkegenaw temù. ³¹Agulé mig-angay Hésus i egdapag diyà sa eglinadu, owoy sinabaan di sa belad di owoy pinetigdeg di. Hê, petow dé nelikuan iya wé bayi owoy mig-edung ma dé egmengana kenagda.

³²Na, egeh di mig-eled dé sa agdaw, inuwit da diyà si Hésus sa langun etaw eglinadu owoy sa medoo etaw linahuk busaw. ³³Medoo temù sa etaw kedu diyà iya wé menuwa egketipon diyà sa duwangen kenà i Hésus eg-ugpà.

³⁴Binulungan di sa medoo etaw eglinadu sumalà dé sa linadu da, owoy duen ma medoo busaw pinelesut di diyà sa medoo etaw. Dodoo hinawidan i Hésus sa medoo busaw anì endà mikagi da, enù ka egkilalaen da kagdi i.

Ini Sa Egeh I Hésus Migtulù Diyà Sa Medoo Simbaan Hudiyu

(Lukas 4:42-44)

³⁵Na, egeh di umawang dé sa kesimag di, mig-enaw Hésus i owoy eg-angay eglebù diyà sa kenà endà duen dalesan enù ka sumimbà dahiya. ³⁶Agulé inangay i Simon owoy sa medoo duma di eglagbet kagdi i. ³⁷Egeh da mighaa kenagdi, guwaen da, “Eglagbeten sa langun etaw kuna i.”

³⁸Dodoo migsagbì Hésus i, guwaen di, “Lumagbas ki polo diyà sa medoo liyu menuwa anì tumegudon a ma dahiya, enù ka iya sa pesuwan ku mig-angay a dini.”

³⁹Agulé, egtukiden di sa langun menuwa diyà uwang Galiliya, owoy egtegudon diyà sa medoo simbaan Hudiyu, owoy egpelesuten di ma sa busaw miglahuk diyà sa medoo etaw.

Ini Sa Egeh I Hésus Migbulung Sa Maama Eglinadu Dempid

(Matéyo 8:1-4; Lukas 5:12-16)

⁴⁰Na, duen sa maama eglinadu dempid mig-angay diyà si Hésus. Migligkued diyà sa taengan di owoy egpegeni tabang, guwaen di, “Megaga ko kumedan siini linadu ku amuk iya sa ungayà ko.”

⁴¹Agulé, eghiduwán i Hésus kagdi, owoy binegeng di sa belad di owoy sinabaan di sa maama. Guwaen di, “Meiyap a doo. Haa ko, nelikuan ka dé.”

⁴²Hê, petow dé nekedan sa linadu di dempid owoy nelikuan dé. ⁴³⁻⁴⁴Agulé tigtu hinawidan i Hésus, guwaen di, “Yaka egtulon duu diyà etaw sa egoh ko nelikuan. Dodoo angay ka polo pehaa diyà sa tegesimbà owoy begay ka ma sa hinagtay ulowen diyà si Nemula iling sa igsugù i Mosis denu sa kepelanìh ko diyà sa kehaa i Nemula. Amuk hediya, tandaan ko diyà sa langun etaw sa egoh ko nelikuan dé.” Agulé pineipanaw i Hésus dé.

⁴⁵Dodoo egoh sa maama mig-ipanaw, tinulon di polo diyà sa medoo etaw sa binaelan i Hésus diyà kenagdi. Huenan di, endà dé mekeangay Hésus i diyà sa medoo menuwa, dodoo eg-ugpà diyà sa kenà endà medoo dalesan enù ka eg-angay diyà kenagdi sa medoo etaw kedu diyà sa langun menuwa.

Ini Sa Egeh I Hésus Migbulung Sa Maama Egtodel

(*Matéyo 9:1-8; Lukas 5:17-26*)

2 ¹Na, egoh di neuma sa sebaen agdaw, egpelikù Hésus i diyà sa menuwa Kapelenaum. Dinineg sa medoo etaw sa egoh di miglikù diyà sa dalesan di, ²huenan di medoo temù sa etaw egkesetipon dahiya. Nebelet sa dalesan lapeg sa duwangen di medapag diyà sa selat di, huenan di endà dé mekeukit sa etaw dahiya. Na, egoh i Hésus egtetegudon sa kagi i Nemula diyà kenagda, ³duen sa maama egtodel sa langun lawa di egseoyongon epat gemaama diyà sa kateli. ⁴Dodoo endà duen sa ukitan da eg-oyong mangay diyà si Hésus, enù ka nealang da danà sa medoo etaw egkesepisok. Huenan di, inuwit da sa kateli dutu siedd iyug atep mepatag. Tinosongon da sa atep diyà sa selatal kenà i Hésus owoy tinuntun da sa maama lapeg sa kateli di diyà sa taengan i Hésus. ⁵Na, egoh i Hésus neketiig dakel sa kepigtuu da, guwaen di diyà sa maama egtodel, “O Akay, nekepeuloy dé sa medoo salà ko.”

⁶Na, duen medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis egpenuu dahiya. Nelikutan sa pedu da danà sa inikagi i Hésus, owoy ⁷egseolomoy da, guwaen da, “Ay, dakel temù sa salà siini maama, enù ka egtepengen di Nemula i. Endà duen etaw mekepeuloy salà liyu daa si Nemula.”

⁸Dodoo netiigan i Hésus sa penemdem da, huenan di guwaen di diyà kenagda, “Maen di ya egkelikutan sa pedu yu danà sa inikagi ku? ⁹Enù di ya, ngadan tayu sa melemu egbaelan sa etaw, ipeuloy di sa salà siini maama egtodel ataw ka bulungan di anì meketigdeg anì umuwit sa kateli di owoy mekebigkat ma? Endà mebaluy di amuk etaw daa. ¹⁰Dodoo duen pelawà sa ipehaa ku diyà keniyu anì metiigan yu aken sa Kakay Langun anì metiigan yu ma amuk mekegaga a egpeuloy salà diyà tanà.” Agulé,

guwaen i Hésus diyà sa maama egtodel, ¹¹“O Akay, tigdeg ka dé. Uwit ko sa kateli ko owoy likù ka dé.”

¹²Hê, migtigdeg sa maama, owoy mesiyapat inuwit di sa kateli di, owoy eghauwen sa medoo etaw sa kelikù di. Huenan di, tigtu egkegaip da langun owoy eg-oloen da Nemula i, guwaen da, “Edung egoh anay endà duen sa eghauwen ta binaelan etaw éhê iya wé.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migpasek Si Lebi

(Matéyo 9:9-13; Lukas 5:27-32)

¹³Na, egoh i Hésus migpenaug, eg-angay dema diyà sa mantadan Lanaw Galiliya. Egkesetipon dema sa medoo etaw diyà kenagdi owoy egtuluen di kagda. ¹⁴Agulé, egoh di eg-ipanaw uman, hinaa di sa maama atung egpeetuken sa sulutan egpenuu diyà sa lawi atung kenà di eg-etuk. Iya sa ngadan di si Lebi anak i Alpiyo. Agulé guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Unut-unut ka kenak.” Hê migtigdeg Lebi i owoy eg-unut ma dé diyà si Hésus.

¹⁵Agulé, egkaen Hésus i owoy sa medoo pasek di diyà sa dalesan i Lebi. Duen ma dahiya sa medoo etaw дума da egkaen, sa medoo atung egpeetuken sa Sulutan owoy sa medoo etaw tegebael salà, enù ka medoo da eg-unut-unut diyà si Hésus. ¹⁶Duen ma dahiya sa medoo etaw Palasiyu tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Egoh da mighaa si Hésus neseunut da egkaen sa medoo etaw tegebael salà owoy sa medoo atung egpeetuken sa sulutan, eg-igsaan da sa medoo pasek i Hésus, guwaen da, “Maen di ya egselenganen i Hésus egkaen sa medoo etaw atung egpeetuken sa sulutan owoy sa medoo дума da tegebael salà?”

¹⁷Dodoo egoh i Hésus migdineg iya wé inikagi da, sinagbian di kagda, guwaen di, “Amuk metéél sa etaw, endà duen maen di ya lumagbet tegebulung. Sa etaw eglinadu polo sa lumagbet tegebulung. Pineangay a dini anì isasà ku sa medoo etaw neketiig duen salà da, beken duu sa medoo etaw guwaen da dò endà duen salà da.”

Ini Denu Sa Kepeulan Da Sa Kekaen Da Anì Sumimbà Da Daa

(Matéyo 9:14-17; Lukas 5:33-39)

¹⁸Na, sebaen agdaw egpeulanen sa medoo Palasiyu owoy sa medoo pasek i Huwan Tegebautis sa kekaen da anì sumimbà da daa. Agulé, duen etaw mig-angay eg-igsà diyà si Hésus, guwaen da, “Takaan da egpeulan sa medoo pasek i Huwan sa kekaen da anì sumimbà da daa, owoy hediya ma sa adat sa medoo Palasiyu. Dodoo sa niko pasek, maen di ya endà ma egpeulanen da sa kekaen da?”

¹⁹Agulé migsagbì Hésus i peligad, guwaen di, “Amuk duen sa pista kawing, endà mebaluy di amuk peulanen ta sa kekaen ta amuk dahiya pelawà sa maama egkawingen. ²⁰Dodoo dumuen pa sa agdaw mekedan

sa maama diyà sa medoo дума di. Iya pelawà sa egoh da peulan sa kekaen da enù ka mebukul da.”

²¹Agulé, egpeligad dema Hésus i denu sa egoh di endà meseamut sa magtu igtulù di owoy sa tapay uledin. Guwaen di, “Upama, duen tapay ginis ko nelisì, endà mepion di amuk itabung ko diyà sa tapay sa magtu ginis endà pinìpian di, enù ka kumipes sa tabung di owoy meumanan pa kedakel sa lisì di. ²²Hediya ma, amuk sa magtu wain owoy sa kunul kambing taguan wain, endà itagù ta sa magtu wain diyà sa tapay taguan di enù ka mebetu danà sa kelukotok di enù ka endà eghened sa tapay kunul kambing. Melemet sa wain owoy medaetan ma sa taguan di. Dodoo, itagù ta polo sa magtu wain diyà sa magtu taguan di.”

Sinigbolow I Hésus Sa Penemdem Palasiyu Denu Sa Agdaw Keetud (*Matéyo 12:1-8; Lukas 6:1-5*)

²³Na, egoh sa sebaen Sapetu sa agdaw keetud da, mig-ukit Hésus i owoy sa medoo pasek di diyà sa dalan egtelek tinibah. Egoh da eg-ipanaw, inelus sa medoo pasek di sa palay owoy sinukut da. ²⁴Agulé, guwaen sa medoo Palasiyu diyà si Hésus, “Taa ko. Egtipay sa medoo pasek ko sa uledin ta denu sa agdaw keetud, enù ka galebek iya wé binaelan da.”

²⁵Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Lagà yu endà nekebasa sa kagi i Nemula denu sa binaelan i Dabid egoh anay egoh di nelikutan neketues lapeg sa medoo дума di. ²⁶Egoh i Abiatal sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà, migludep Dabid i diyà sa Dalesan i Nemula owoy kinaen di sa epan diyà sa lamisan, sa epan igbegay diyà si Nemula. Pinekaen di ma sa medoo дума di. Apiya di pa migtipay ma diyà sa uledin ta denu siedò epan enù ka sa tegesimbà daa sa mekekaen iya wé, beken doo salà iya wé binaelan di.”

²⁷Guwaen i Hésus ma, “Muna binaelan i Nemula sa etaw, agulé sinugù di sa agdaw keetud da. Amuk hediya, uman pa milagà sa etaw diyà sa agdaw keetud. ²⁸Na, aken i Kakay Langun sa Datù diyà siini uledin ta denu sa agdaw keetud, huenan di mekegaga a tumulù etaw sa mepion egbaelan da diyà sa agdaw keetud.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Melungoy Belad (*Matéyo 12:9-14; Lukas 6:6-11*)

3 ¹Agulé, egludep dema Hésus i diyà sa simbaan Hudiyu. Duen dahiya sa maama melungoy dibaluy belad. ²Duen ma etaw dahiya egtulikan da Hésus i amuk bulungan di sa etaw diyà sa agdaw keetud anì dumuen sa meketipu da kenagdi. ³Agulé, guwaen i Hésus diyà sa maama, “O Akay, angay ka dini.”

⁴Agulé, eg-igsaan i Hésus sa medoo etaw dahiya, guwaen di, “Ngadan tayu sa mepion diyà sa uledin ta denu sa agdaw keetud, tumabang ki

ataw ka meumàumà ki? Ngadan tayu sa mepion, alukan ta sa etaw ataw ka imatayan ta?”

Dodoo endà egsagbì da. ⁵Agulé, egtukiden i Hésus eghaa kagda owoy egbulit enù ka egkebukulan di kagda danà di endà duen kehidu da sa дума da. Agulé, guwaen di diyà sa maama melungoy belad, “Begeng ko sa belad ko.”

Egoh di migbegeng, petow dé nelikuan sa belad di. ⁶Agulé, miglaun sa medoo Palasiyu owoy egkeseolom da sa medoo etaw i Datù Hélod enù ka eglagbeten da sa ukít keimatay da si Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Medoo Etaw Diyà Sa Mantadan

⁷Agulé, mig-ipanaw Hésus i owoy sa medoo pasek di eg-angay diyà sa Lanaw Galiliya. Medoo temù sa etaw eg-unut-unut diyà kenagdi. Duen kedu uwang Galiliya, duen ma kedu uwang Hudiya, ⁸duen ma kedu diyà Héluasalém, owoy kedu da ma uwang Idumiya, owoy duen ma kedu tanà dutu lawa't Holdan, owoy kedu da ma sa uwang menuwa Tilo owoy menuwa Sidon. Tigtu medoo sa etaw mig-angay diyà si Hésus enù ka dinineg da sa lalag sa medoo panduan di. ⁹Huenan di, eg-ikagiyán i Hésus sa medoo pasek di anì kuwaen da sa kumpit anì dumalem egtulù diyà sa medoo etaw enù ka egkesedeldel da egdapag diyà kenagdi.

¹⁰Binulungan di sa medoo etaw eglinadu, huenan di egkesedeldel da egdapag diyà kenagdi anì meamis da. ¹¹Duen ma etaw linahuk busaw eg-angay egdapag diyà si Hésus. Egoh da mighaa kenagdi, egligkued da eg-umow diyà sa taengan di, guwaen da, “Kuna sa Anak i Nemula.”

¹²Dodoo tigtu hinawidan i Hésus kagda anì endà tulonen da duu diyà etaw sa denu kenagdi.

Ini Sa Egoh I Hésus Mighemilì Sa Sepulù Owoy Duwa Salu Di (Matéyo 10:1-4; Lukas 6:12-16)

¹³Agulé migtekedeg Hésus i diyà sa getan, owoy sinetipon di sa medoo etaw egkeiyapan di. Mig-angay da migdapag diyà kenagdi. ¹⁴Hinemilì di sa sepulù owoy duwa enù ka ginelal di kagda salu di. Agulé guwaen di diyà kenagda, “Hinemilì ku kiyu anì takà yu umunut kenak, owoy peangayen ku ma kiyu anì tumegudon yu, ¹⁵owoy begayan ku ma kiyu egkegaga pelesut busaw diyà etaw.”

¹⁶Na, ini ngadan sa sepulù owoy duwa etaw hinemilì di: si Simon pinengadanan di ma si Pidelu, ¹⁷owoy si Santiyago anak i Sébediyu, owoy si Huwan hadi i Santiyago. Pinengadanan di siini duwa etaw Boanilges, enù ka lagà kilat sa pedu da. ¹⁸Hinemilì di ma si Andelis, owoy si Pilipi, owoy si Baltolomi, owoy si Matéyo, owoy si Tomas, owoy sa sebaen ma Santiyago anak i Alpiyo, owoy si Tadiyo, owoy sa sebaen ma Simon sa mebagel eghemalang sa tanà Hudiya, ¹⁹owoy si Hudas Iskaliyot sa maama tumampil diyà sa medoo kuntelà i Hésus.

Ini Sa Egho I Hésus Egsagbì Diyà Sa Etaw Migsigbolow Kenagdi
(Matéyo 12:22-32; Lukas 11:14-23; 12:10)

²⁰Agulé eglìkù Hésus i, dodoo endà egpekekaen di owoy sa medoo salu di enù ka medoo temù sa etaw egkesetipon dema diyà kenagdi. ²¹Huenan di, egho sa medoo tigtu duma i Hésus migdineg endà egpekekaen di, eg-angayen da kagdi enù ka duen etaw guwaen da dò egkelengleng Hésus sa.

²²Duen ma tegetulù uledin igsugkow i Mosis kedu diyà Hélusalém, guwaen da, “Si Bilsibul datù busaw sa miglahuk diyà kenagdi, huenan di megaga di egpelesut busaw diyà etaw danà sa tunung igbegay i Bilsibul diyà kenagdi.”

²³Agulé, inumow i Hésus sa medoo etaw owoy tinulonon di kagda peligad. Guwaen di, “Endà mebaluy di si Satanas sa egpelesut sa duma di busaw diyà sa etaw. ²⁴Enù ka upama, amuk egsekuntelaay sa medoo etaw eg-unut diyà sa datù, endà melugay di mekedan sa kedatuan sa kaunutan da. ²⁵Diya ma sa segemalay amuk egselimbulay da, endà melugay di medaetan ma sa malayan da. ²⁶Hediya ma, amuk egkuntelaen i Satanas sa medoo etaw di, endà ma melugay di mekedan sa egkegaga di egpedatù, enù ka medaetan ma sa kedatuan di.”

²⁷Eg-uman Hésus i egpeligad anì metiigan da tinabanan di Satanas i, guwaen di, “Upama, endà duen etaw mekeludep diyà sa dalesan sa maama mebagel anì lampasen di sa medoo langun taman di taman endà poloten di duu sa épê dalesan. Amuk tinabanan di, lampasen di doo sa langun taman di.”

²⁸“Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Mekepeuloy i Nemula doo sa salà etaw, sumalà dé sa medaet egbaelan da ataw ka sa medaet eg-ikagiyan da. ²⁹Dodoo sa etaw egsumbung sa Metiengaw Suguy i Nemula, endà mekepeuloy iya wé salà di owoy endà ma mekedan di taman melugay.”

³⁰Na, iya sa inikagi i Hésus diyà kenagda enù ka guwaen sa medoo tegetulù linahuk busaw Hésus i.

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Medapag Diyà Kenagdi
(Matéyo 12:46-50; Lukas 8:19-21)

³¹Agulé, migtebow sa inay i Hésus owoy sa medoo hadi di maama. Egho da pelawà diyà duwangen, igpeuwit da sa kagi da diyà si Hésus anì menaug. ³²Duen ma melaweng etaw egpenuu medapag diyà kenagdi, owoy guwaen da, “Taa ko, diyà duwangen sa inay ko owoy sa medoo hadi ko. Ungayà da mikagi diyà keniko.”

³³Dodoo guwaen i Hésus, “Tulonen ku diyà keniyu sa inay ku owoy sa medoo hadi ku.” ³⁴Agulé, eg-inengtengen di sa medoo etaw egpenuu

medapag diyà kenagdi, owoy guwaen di, “Taa yu. Ini polo sa inay ku owoy sa medoo hadi ku, ³⁵enù ka sa medoo etaw egpangunut diyà sa uyot i Emà ku si Nemula, iya lagà sa inay ku owoy tebay ku owoy hadi ku maama.”

Ini Sa Peligad I Hésus Sa Kesawel Beni

(Matéyo 13:1-9; Lukas 8:4-8)

4 ¹Na, eg-edung dema Hésus i egtulù diyà sa mantadan lanaw. Temù medoo sa etaw egkesetipon dahiya, huenan di mighali Hésus i egpenuu dalem sa kumpit. Dodoo diyà da mantadan sa medoo etaw egdinegdineg sa kagi di. ²Agulé, medoo sa itulù di kenagda danà di migtulon peligad. ³Egoh di egtulù, guwaen di, “Na, duen sa maama eg-angay egkawel beni diyà sa hinemulaan di. ⁴Egoh di egkawel, duen beni neketenà diyà dalan. Hê, neimet sa medoo manuk egkaen. ⁵Duen ma duma beni neketenà diyà sa menipis tanà batuwen. Medelamet migtubù enù ka endà mekepal sa tanà di. ⁶Hê egoh di meedup sa agdaw, eglegupay owoy nematay dé enù ka endà medalem sa kedalid di. ⁷Duen ma duma beni neketenà diyà sa sepinitpinit. Agulé neseselengan da egtubù owoy nesilung sa palay danà sa sepinit, huenan di endà egbunga di. ⁸Dodoo, neketenà sa duma beni diyà sa mepion tanà. Agulé egtubù owoy eglenuk owoy egbunga. Uman sebaen beni, nekesugat temù sa kebunga di, duen nekeuma telu pulù, duen enem pulù owoy duen magatus.”

⁹Agulé guwaen i Hésus, “Amuk mipedu yu egdineg, penemdem yu, hih, sa kagi ku dinineg yu.”

Ini Sa Pesuwan I Hésus Migtulon Peligad

(Matéyo 13:10-17; Lukas 8:9-10)

¹⁰Na, egoh di endà iseg medoo etaw, mig-angay diyà si Hésus sa sepulù owoy duwa salu di owoy sa duma etaw. Eg-igsaen da sa selepangan sa peligad di. ¹¹Agulé guwaen i Hésus, “Kiyu i medoo pasek ku, igpetiig i Nemula dé diyà keniyu sa penemdem nelidung egoh anay denu sa kedatù di. Dodoo metulonon daa peligad sa medoo liyu etaw, ¹²enù ka ‘Apiya di pa takà da eghahaa, endà eghauwen da duu, owoy apiya di pa takà da egdinegdineg, endà metiigan da duu. Dodoo amuk meketiig da, meekedan da polo sa medaet egbaelan da owoy metuing doo sa pedu da diyà si Nemula anì ipeuloy di sa salà da.’^c ”

Ini Sa Selepangan Peligad Denu Sa Kesawel Beni

(Matéyo 13:18-23; Lukas 8:11-15)

¹³Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Egkegaip a keniyu enù ka endà egketiigan yu duu siini peligad tinulon ku. Amuk endà egketiigan

^c 4:12 Basa ko Isayas 6:9-10

yu duu, endà ma metiigan yu duu sa medoo liyu peligad ku. ¹⁴Na sa peligad tinulon ku, iya sa selepangan sa benì igsawel etaw sa kagi i Nemula nekeseluh diyà sa langun etaw. ¹⁵Sa benì neketenà diyà dalan, iya lagà sa medoo etaw egdineg daa uloy sa kagi i Nemula. Agulé, egtebow Satanas i owoy egkedanan di diyà sa pedu da anì endà mekepigttuu da. ¹⁶Na, sa benì neketenà diyà sa tanà batuwen, iya lagà sa medoo etaw egdineg sa kagi i Nemula owoy neanggan dé sa pedu da egoh da egsakem, ¹⁷dodoo lagà endà duen dalid di, enù ka endà melugay di sumabuh da migtuu amuk egkepelihay da danà sa kepigttuu da sa kagi i Nemula. ¹⁸Na, sa benì neketenà diyà tanà épê sepinitpinit, iya lagà sa medoo etaw egdineg sa kagi i Nemula, ¹⁹dodoo lagà egkesilung sa kepigttuu da. Egkelakà da danà sa medoo langun taman da owoy sa ungayà da egpekawasà owoy danà ma sa medoo angayan pedu da. Huenan di, endà mebaluy di sa kebunga sa kepigttuu da. ²⁰Dodoo sa benì neketenà diyà sa mepion tanà, iya lagà sa medoo etaw egdinegdineg sa kagi i Nemula owoy tigtu da egpigttuu. Mepion sa kebunga sa kepigttuu da, duen nekeuma telu pulù, duen enem pulù, duen magatus.”

Ini Sa Peligad Diyà Sa Palitaan Eglegdaw

(Matéyo 5:15; 13:12; Lukas 8:16-18)

²¹Agulé, eg-uman Hésus i eg-ikagi diyà kenagda, guwaen di, “Amuk tinemteman etaw sa palitaan, endà pelagkeban di duu solok owoy endà ma peleketanaen di duu diyà sa kateli. Dodoo mehagtagaw polo sa kenà di itagù anì hauwen sa langun etaw sa legdaw di. ²²Hediya ma, meawangan doo sa langun linimunan owoy mehaa doo sa langun linidung anì metiigan yu sa selepangan di. ²³Amuk mipedu yu egdineg, penemdem yu hih sa kagi ku dinineg yu.”

²⁴Guwaen i Hésus ma diyà kenagda, “Pigtuu yu temù sa igtulù ku dinineg yu. Amuk hediya, ipetiig i Nemula doo diyà keniyu, owoy pesubelawen di pa sa metiigan yu. ²⁵Enù ka sa etaw egpigttuu, meumanan pa sa netiigan di. Dodoo sa etaw endà egpigttuu, mekedan pa uman sa tukéy egketiigan di.”

Ini Sa Peligad Diyà Sa Benì Egtunas

²⁶Egpeligad dema Hésus i, guwaen di, “Lagà ini i sa kedatù i Nemula. Duen sa etaw mighemula benì diyà sa tinibah di, ²⁷dodoo egpandayaen di daa sa ukit kelenuk sa medoo hinemula di. Egtudug amuk sigep owoy eggalebek amuk agdaw, dodoo uman agdaw egtunas sa medoo hinemula di owoy eglenuk doo apiya di pa endà netiigan di duu sa ukit kelenuk di. ²⁸Takà eglenuk sa hinemula di danà sa tanà daa. Muna egtebagang, agulé eglesut sa daun di, agulé lumesut ma sa bunga di owoy egkelegà ma dé. ²⁹Amuk melegà dé, egpupuwen sa épê tanà sa bunga di, enù ka neuma dé sa kepupu di.”

Ini Sa Peligad Diyà Sa Tigtu Tukéy Beni
(*Matéyo 13:31-35; Lukas 13:18-19*)

³⁰Agulé guwaen i Hésus, “Enù di ya, ngadan sa pegulepengan ku sa kedatù i Nemula? Ngadan sa peligad tulonen ku anì metiigan yu? ³¹Sa kedatù di lagà sa segebelahan dalem mustad hinemula etaw diyà sa hemulaan di. Apiya di pa uman pa tukéy sa dalem di diyà sa langun beni, ³²egtubù doo owoy uman pa kumedakel diyà sa medoo liyu hinemula etaw. Dakel sa panga di anì mekebaluy sumalag sa medoo manuk dahiya.”

³³Na, egtegunon Hésus i sa kagi i Nemula diyà kenagda danà sa medoo liyu peligad tinulon di taman sa egketiigan da daa. ³⁴Endà duen sa itulù di kenagda liyu daa sa peligad di, dodoo egoh da eglebù sa medoo salu di, sinelepong di diyà kenagda sa medoo peligad di.

Ini Sa Egoh I Hésus Mighawid Sa Sepuk
(*Matéyo 8:23-27; Lukas 8:22-25*)

³⁵Na, egoh di buyu eg-eled sa agdaw, eg-ikagi Hésus i diyà sa medoo salu di, guwaen di “Kumatin ki tanà dutu sa lanaw.” ³⁶Agulé, sinalidan da sa medoo etaw nesetipon diyà sa mantadan, owoy mig-edà sa medoo salu di diyà sa kumpit kenà i Hésus tapay egpenuu. Duen ma sa medoo liyu kumpit eg-edaan sa medoo etaw dahiya anì eg-unutan da Hésus i. ³⁷Hê, nesampen da sa meleges kelamag diyà sa lanaw owoy egkeawuhan wayeg sa kumpit da taman sa egoh di buyu dé egketegeb. ³⁸Dodoo egdanan Hésus i egtudug diyà sa ulinan kumpit. Agulé inangay da eg-enaw, guwaen da, “O Mistelu, egpekesugsug ki. Maen di ya endà egagipaen ko duu?”

³⁹Agulé, mig-enaw Hésus i owoy hinawidan di sa kelamag owoy sa dakel lambeg, guwaen di, “Sabuh yu dé.” Hê, petow dé migsabuh owoy miglinek ma dé. ⁴⁰Agulé guwaen i Hésus, “Maen di ya egkelimedangan yu? Endà pa epigtuu yu kéen diyà kenak.”

⁴¹Dodoo egkegaip da temù owoy egseolomoy da, guwaen da, “Ngadan ini i maama? Apiya sa kelamag owoy sa lambeg, egpangunut da doo diyà kenagdi.”

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-aluk Sa Maama Linahuk Busaw
(*Matéyo 8:28-34; Lukas 8:26-39*)

5 ¹Na, egdunggù da Hésus i diyà sa uwang Gelasin tanà dutu sa lanaw. ²Egoh i Hésus migtenà, migtelabuk sa maama linahuk busaw kedu diyà sa kenà lebeng ³enù ka iya sa kenà di eg-ugpà. Tigtu mebagel owoy endà mebaluy di molot, enù ka apiya sangkali sa ipolot da, anan mebugtus. ⁴Apiya di pa medoo gulê egpoloten da sa belad di owoy sa lisen di, mebugtus doo

sa medoo igpolot. Endà egkesabaan di etaw enù ka mebagel temù. ⁵Huenan di, agdaw owoy sigep takà egtimbultimbul diyà sa kenà lebeng owoy getan-getan, owoy takà ma eg-umow owoy egpalian di batu sa lawa di.

⁶Egoh sa maama migsugpayal si Hésus, egletu eg-angay dutu owoy egligkued diyà sa taengan di. ⁷⁻⁸Agulé, eghemagawan i Hésus sa busaw miglahuk diyà kenagdi, guwaen di, “Laun ka dé diyà siini etaw.”

Dodoo pinetaled di sa kagi di, guwaen di, “O Hésus, maen di ya egbogowen ko aken? Netiigan ku kuna sa Anak i Nemula sa Nemula tigtu mapulù. Ini egoh di diyà sa kehaa i Nemula, egpegeni a diyà keniko anì yaka pa epgigtamay kenak.”

⁹Agulé inigsaan i Hésus, guwaen di, “Ngadan ko ya?”

Migsagbi, guwaen di, “Si Melaweng sa ngadan ku enù ka medoo ké temù miglahuk diyà siini etaw.” ¹⁰Agulé, tigtu egpegeni diyà si Hésus anì endà hemagawan di duu dutu mediyù dò.

¹¹Na, duen ma medoo babuy eglagbet da kaenen diyà sa getan-getan medapag dahiya. ¹²Agulé, migpegeni sa busaw diyà si Hésus, guwaen di, “Amuk mebaluy diyà keniko, mangay ké lumahuk diyà sa medoo babuy.”

¹³Agulé, pinandayà di dé kagda. Agulé miglesut sa medoo busaw diyà sa maama owoy mighali da eglahuk diyà sa babuy. Hê, sa medoo babuy, duwa ngibu, migletu da langun miglungel diyà sa kesagdigan owoy nekelesek da diyà sa lanaw. Nelened da langun.

¹⁴Agulé, egpelaguy sa medoo tegeipat babuy eg-angay egtulon diyà sa dakel menuwa owoy diyà sa medoo liyu dalesan medapag dahiya. Egoh sa medoo etaw migdineg, eg-angay da diyà si Hésus anì hauwen da sa nebaelan sa medoo babuy. ¹⁵Egoh da migtebow diyà si Hésus, hinaa da sa maama magtu linesutan medoo busaw. Egpenuu owoy miggini dé owoy neketuleng ma dé. Egoh da mighaa iya wé, tigtu da egkelenawan. ¹⁶Agulé, sa medoo etaw mighaa sa binaelan i Hésus diyà sa maama linahuk busaw owoy sa nebaelan sa medoo babuy, egtulon da diyà sa medoo etaw egtebow. ¹⁷Agulé, egpegeni da diyà si Hésus anì sumalid diyà sa menuwa da.

¹⁸Na, egoh i Hésus eg-edà kumpit, egpegeni eg-unut sa maama linesutan busaw diyà si Hésus. ¹⁹Dodoo hinawidan di, guwaen di, “Likù ka polo, angay ko tulon diyà sa medoo duma ko sa mepion binaelan i Nemula diyà keniko owoy sa dakel kehidu di keniko.”

²⁰Agulé, eglìkù sa maama owoy takà egtulon diyà sa uwang menuwa Dikapolis denu sa dakel ketabang i Hésus diyà kenagdi. Huenan di, egkegaip sa langun etaw tinulonon di.

Inenaw I Hésus Sa Batà Nematay Owoy Binulungan Di Sa Bayi
(*Matéyo 9:18-26; Lukas 8:40-56*)

²¹Na, egoh da i Hésus miglikù migkatin tanà dutu sa lanaw, tigtu medoo sa etaw egkesetipon diyà kenagdi diyà mantadan. ²²Agulé, duen

sa maama ulu-ulu diyà sa simbaan Hudiyu migtebow. Iya sa ngadan di, si Hailu. Egoh di mighaa si Hésus, migligkued diyà sa taengan di, ²³owoy egpegeni, guwaen di, “Buyu dé egkematay sa tukéey anak ku bayi danà sa linadu di. Egpegeni a diyà keniko angay ko pa sabai anì melikuan owoy mehagtay.”

²⁴Agulé, eg-unut Hésus i diyà si Hailu. Na, egoh da eg-ipanaw, medoo da temù eg-unut kenagda owoy egkesedeldel da.

²⁵Na, duen ma sa bayi sepulù owoy duwa dé gepalay sa lugay di endà egkedit sa depanug di adat bayi. ²⁶Apiya di pa takà egpebulung diyà sa medoo tegebulung, endà egkegaga da duu. Neimet uloy sa pilak di egbayad dodoo endà nelikuan di, egtemù polo sa linadu di. ²⁷Egoh di migdineg sa lalag i Hésus, mig-unut ma diyà sa medoo etaw egsetugdug kenagdi enù ka egtelukunan di eg-amis sa ginis di, ²⁸enù ka egpenemdemen di melikuan amuk meamis di daa sa ginis i Hésus. ²⁹Hê, egoh di mig-amis sa kawal i Hésus, petow dé migkedit sa depanug di, owoy egtugedamen di nekedan dé sa linadu di.

³⁰Na, tinugedam i Hésus ma duen nebaelan sa tunung di, huenan di mig-ugpà owoy eghahauwen di sa medoo etaw. Eg-igsà, guwaen di, “Ngadan tayu di etaw sa mig-amis sa ginis ku?”

³¹Egsagbì sa medoo salu di, guwaen da, “O Mistelu, eghauwen ko doo sa medoo etaw egkesepisok diyà keniko. Maen di ya eg-igsaen ko ngadan tayu di etaw sa mig-amis keniko?”

³²Dodoo, eghahauwen i Hésus sa medoo etaw anì lagbeten di sa mig-amis sa ginis di. ³³Agulé egkelimedangan sa bayi enù ka netiigan di nekedan sa linadu di danà di mig-amis sa ginis i Hésus. Huenan di, mig-angay diyà kenagdi owoy eglukub ma danà di egkelenawan. Migligkued diyà sa taengan di owoy tinulon di diyà kenagdi langun denu sa linadu di owoy sa pesuwan di nelikuan. ³⁴Agulé guwaen i Hésus, “O Okon, nelikuan ka dé danà sa kepigtuu ko. Mepion sa kelikù ko enù ka migtanà sa pedu ko danà sa linadu ko nekedan.”

³⁵Na, egoh i Hésus telibubu eg-ikagi diyà sa bayi, duen etaw migtebow kedu diyà sa dalesan i Hailu. Eg-ikagi da diyà si Hailu, guwaen da, “Endà dé sa anak ko bayi. Yaka dé uman duu egbogo sa mistelu.”

³⁶Dodoo endà egsagipaen i Hésus duu sa inikagi da. Guwaen di diyà si Hailu, “Yaka egkelenawan na. Pigtuu ka daa diyà kenak.”

³⁷Endà duen etaw pineunut i Hésus eg-angay diyà sa dalesan liyu daa si Hailu owoy si Pidelu owoy si Santiyago owoy si Huwan hadi i Santiyago. ³⁸Egoh da migtebow diyà sa dalesan sa ulu-ulu simbaan, hinaa i Hésus sa medoo etaw egséléken dahiya. Duen egsinegaw owoy duen ma egdelawit. ³⁹Egoh di miggemow diyà sa dalesan, guwaen di diyà sa medoo etaw, “Maen di ya takà yu egséléken? Yoko egsinegaw wa. Endà nematay sa batà, egtudug daa.”

⁴⁰Dodoo eggemenan da polo kagdi i. Agulé, pinelaun i Hésus sa langun etaw kedu diyà sa dalesan. Inuwit di sa emà sa batà owoy sa inay di, owoy sa telu salu di egludep diyà sa bilik kenà sa batà pinehibat. ⁴¹Agulé, sinabaan di belad sa batà owoy guwaen di diyà sa hagdi kagi, “Talita kumi.” Na, iya sa selepangan di, “O Okon, enaw ka dé.”

⁴²⁻⁴³Hê, petow dé mig-enaw sa batà owoy egbigkat ma dé. Huenan di, tigtu negaip temù sa emà di owoy sa inay di, dodoo hinawidan i Hésus kagda anì endà tulonen da duu diyà etaw. Agulé, sinugù di kagda anì pekaenen da sa anak da. Na, sepulù owoy duwa gepalay dé sa kelukes di.

Ini Sa Egho I Hésus Inekedan Etaw Diyà Sa Tapay Menuwa Di
(*Matéyo 13:53-58; Lukas 4:16-30*)

6 ¹Na, miglegkang Hésus i owoy sa medoo salu di dahiya owoy migpelikù da diyà sa tapay menuwa di Nasalét. ²Egho di neuma sa agdaw Sapetu, sa agdaw keetud etaw Hudiyu, mig-angay Hésus i egtulù diyà sa simbaan da. Egkegaip sa medoo etaw nesetipon dahiya egho da migdineg sa kagi di. Guwaen da, “Ay, ngadan keduwan sa egkegaga di? Maen di ya milantek sa ketulù di? Maen di ya egkegaga di egbael sa panduan? ³Enù ka siini maama, netiigan ta doo kagdi sa kalpintilu anak i Maliya. Netiigan ta ma sa medoo hadi di, si Santiyago owoy si Hosé owoy si Hudas owoy si Simon. Owoy eg-ugpà ma sa medoo tebay di diyà sa menuwa ta. Ngadan keduwan sa hagdi egkegaga kée?” Na, iya sa pesuwan di endà epgigtuu da diyà si Hésus.

⁴Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagda, “Sumalà dé sa tegesugkow i Nemula, eg-ekedan sa medoo duma di telehadi owoy sa medoo liyu etaw diyà sa tigtu menuwa di. Dodoo eg-adatan polo sa medoo etaw diyà sa liyu menuwa.”

⁵Na, iya sa pesuwan di endà iseg di medoo sa panduan binaelan i Hésus dahiya enù ka endà epgigtuu da. Tukééy daa sa etaw eglinadu sinabaan di anì melikuan da. ⁶Egkegaip Hésus i enù ka endà epgigtuu sa medoo etaw dahiya.

Ini Sa Egho I Hésus Migpetegudon Sa Sepulù Owoy Duwa Salu Di
(*Matéyo 10:5-15; Lukas 9:1-6*)

Na, egtukid Hésus i egtulù diyà sa langun menuwa medapag dahiya. ⁷Agulé, sinetipon di sa sepulù owoy duwa salu di anì peangayen di kagda petegudon. Tinigduwa-duwa di kagda, owoy binegayan di kagda tunung anì mekegaga da pelesut busaw miglahuk diyà etaw. ⁸Migsasà diyà kenagda, guwaen di, “Amuk mipanaw yu, ulan sa medoo eg-uwiten yu, liyu daa sa tuked. Ulan sa keuwit yu sa legà ataw ka puyut ataw ka pilak. ⁹Mebaluy tumalumpà yu, dodoo ulan sa keuwit yu duma kawal yu.” ¹⁰Guwaen di ma, “Amuk mekeuma yu diyà sa menuwa, ugpà yu

diyà sa dalesan gemowon yu. Yoko eghalihali ya taman endà meuma sa kelegkang yu dema. ¹¹Dodoo amuk tumbow yu diyà sa menuwa endà miadat da keniyu ataw ka meked da dumineg sa igtulù yu, salidi yu iya wé. Amuk sumalid yu dahiya, agtag yu sa kepung diyà sa lisen yu anì tandaan yu sa kepigtamay i Nemula tumbow diyà kenagda.”

¹²Hê, eg-ipanaw sa medoo salu di, owoy egtegedon da anì ekedan sa medoo etaw sa salà da. ¹³Egpelesuten da ma sa medoo busaw miglahuk diyà etaw, owoy medoo ma sa etaw eglinadu linulowon da lana owoy nelikuan da dé.

Ini Sa Egoh I Huwan Tegebautis Nematay

(Matéyo 14:1-12; Lukas 9:7-9)

¹⁴Na, si Datù Hêlod sa eg-ipat tanà Galiliya, migdineg denu sa medoo binaelan i Hêsus enù ka nekeseluh dé sa lalag di diyà sa langun menuwa. Duen etaw, guwaen da dò kagdi doo kéen si Huwan Tegebautis mig-enaw egoh di nematay. Iya maen di ya dakel gaa sa tunung di egbael panduan. ¹⁵Duen ma etaw, guwaen da dò si Iliyas tegesugkow i Nemula egoh anay gaa Hêsus i. Owoy duen ma liyu etaw, guwaen da dò sebaen ma tegesugkow i Nemula gaa Hêsus i éhê sa medoo tegesugkow di egoh anay.

¹⁶Dodoo egoh i Datù Hêlod migdineg denu sa binaelan i Hêsus, guwaen di, “Kagdi doo kéen si Huwan Tegebautis sa tinagpedan ku ulu mig-enaw dema kéen egoh di nematay.”

¹⁷⁻¹⁸Iya sa inikagi i Hêlod, enù ka igpeimatay di si Huwan danà di migsigbolow si Hêlod, guwaen di, “Migtipay ka dé sa uledin ta danà ko mig-agaw sa sawa hadi ko.” Iya sa kagi i Huwan enù ka sinawa i Hêlod sa ibò di, si Hêlodiya, sa tapay sawa i Pilipi hadi di. Huenan di, igsugù i Hêlod egpesigkem Huwan i owoy igpebilanggu di ma. ¹⁹Na, binulitan ma i Hêlodiya Huwan i, owoy ungayà di ipeimatay di, dodoo endà megaga di duu ²⁰enù ka eg-adatan i Hêlod Huwan i enù ka netiigan di si Huwan sa metiengaw etaw sinugù i Nemula. Huenan di, eglanggungan di kagdi. Egkeiyap ma egdinegdineg sa itulù di, dodoo tigtu nebogo sa pedu di egoh di egdineg.

²¹Na, egoh i Hêlod egpista sa agdaw di miglesut, igsasà di sa langun ulu-ulu owoy sa langun datù sundalu owoy sa langun kawašà etaw tegeGaliliya. Iya ma sa agdaw di ipeselengan i Hêlodiya sa kepeimatay di si Huwan. ²²Agulé, egoh sa kenogon anak i Hêlodiya eg-angay egdelayaw diyà sa kenà da egpista, tigtu neiyap Hêlod i owoy sa medoo duma di. Huenan di, guwaen di diyà sa kenogon, “Sumalà dé sa egkeiyapan ko, pegeni ko diyà kenak owoy ibegay ku keniko.” ²³Migpengibet diyà sa kenogon, guwaen di, “Sumalà dé sa egpegeniyen ko diyà kenak, apiya baeden ko sa kedatuan ku, ibegay ku doo diyà keniko.”

²⁴Agulé, mig-angay eg-igsà sa kenogon diyà sa inay di ngadan sa mepion egpegeniyen di. Migsagbì sa inay di, guwaen di, “Pegeni ko sa ulu i Huwan Tegebautis.” ²⁵Agulé, medelamet egpelikù diyà si Datù Hélod, owoy guwaen di, “Ungayà ku ipetagped ko sa ulu i Huwan Tegebautis owoy petoyowi ko diyà sa lampay owoy pedelamet ko peuwiti diyà kenak.”

²⁶Agulé, tigtu nebukul temù Hélod i, dodoo endà mesangkà di duu enù ka memala amuk endà ipetuu di duu sa igpengibet di dinineg sa langun etaw miglenged pista. ²⁷Huenan di, sinugù di sa sundalu anì angayen di sa ulu i Huwan Tegebautis. Hê, inangay sa sundalu egtagged sa ulu i Huwan dalem sa bilanguwan. ²⁸Inuwit di sa ulu di tinoyo lampay owoy igbegay di diyà sa kenogon, owoy igbegay sa kenogon diyà sa inay di. ²⁹Na, egoh sa medoo pasek i Huwan migdineg denu sa kinepatay di, inangay da egkuwa sa lawa di diyà sa bilanguwan owoy iglebeng da.

Ini Sa Egoh I Hésus Migpekaen Sa Lima Ngibu Etaw
(*Matéyo 14:13-21; Lukas 9:10-17; Huwan 6:1-14*)

³⁰Na, egoh sa medoo salu i Hésus miglikù, egtulonen da diyà kenagdi sa langun binaelan da owoy sa ketulù da. ³¹Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Mangay ki pelawà lumebù diyà sa kenà di endà duen etaw anì mekeetud ki.”

Iya maen di ya enù ka medoo temù sa etaw takà eg-angay diyà si Hésus owoy endà duen sa ulas da apiya di pa egkaen da. ³²Agulé, mig-edà da kumpit enù ka mangay da diyà sa kenà da eglebù.

³³Dodoo hinaa sa medoo etaw sa kelegkang da, owoy egkilalaen da si Hésus sa dalem kumpit. Huenan di, egletu da eghemantad kedu diyà sa medoo menuwa da, owoy nehunawan da Hésus i diyà sa kenà di dumunggù. ³⁴Egoh i Hésus migtenà, hinaa di sa melaweng etaw nesetipon dahiya. Nehiduwan di kagda temù enù ka lagà da sa hinagtay kebilibili melemu metelas amuk endà duen sa eg-ipat kenagda. Huenan di, medoo sa igtulù i Hésus diyà kenagda. ³⁵Agulé, egoh di mahapun dé, mig-angay sa medoo salu di diyà kenagdi, owoy guwaen da, “Mahapun dé, owoy mediyù dalesan siini kenà ta nesetipon. ³⁶Peangay ko siini medoo etaw diyà sa medoo menuwa owoy sa medoo dalesan nepalak diyà siini dapag ta anì meli da kaenen da.”

³⁷Dodoo guwaen i Hésus, “Kiyu polo sa megay kaenen da.”

Agulé guwaen da, “Apiya sa duwa gatus pilak,^d tapay doo endà mekegaga di ibeli epan amuk ipekaen ta diyà siini medoo etaw.”

³⁸Guwaen i Hésus, “Angay yu haa pila sa kedoo legà yu.”

Egoh da neketiig, guwaen da migsagbì, “Duen legà ké lima getibulu daa epan owoy duwa ma daa tukééy sedà nelegà.”

---

^d 6:37 Egoh iya, amuk eg-ulenal sa etaw, sapilak sa sukay di amuk segeagdaw eggalebek.

³⁹Agulé, egseumpungen i Hésus sa medoo etaw owoy egpepenuuwen di kagda diyà sa keluwenluwen. ⁴⁰Egoh da migpenuu dé, duen lima pulù geetaw ataw ka magatus diyà sa uman sebaen umpungan. ⁴¹Agulé, kinuwa i Hésus sa lima getibulu epan owoy sa duwa sedà. Eglengag diyà langit owoy egsimbà egesalamat diyà si Nemula danà siedò kaenen igbegay i Nemula. Agulé, kinebéngkebéng di sa epan owoy igbegay di diyà sa medoo salu di anì tinukid da egbegayan sa langun etaw. Hediya ma sa kinebael di sa duwa sedà. ⁴²Hê, langun da minekekaen owoy nebesug da ma dé. ⁴³Agulé, tinipoh sa medoo salu di sa sepulù owoy duwa pa geselok sa samà da egkaen epan owoy sedà. ⁴⁴Na, lima ngibu sa kedoo sa maama migkaen dahiya, liyu sa batà owoy bayi.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbigkat Diyà Sa Kaga Wayeg

(Matéyo 14:22-33; Huwan 6:15-21)

⁴⁵Agulé, pineedà i Hésus sa medoo salu di diyà kumpit anì humuna da mangay dutu menuwa Bétsaida dò tanà dutu sa lanaw, enù ka egpelikuen di pelà sa melaweng etaw nesetipon. ⁴⁶Agulé, egoh da mig-ipanaw dé, migtekedeg Hésus i eg-angay egsimbà diyà sa mepokò getan. ⁴⁷Egoh di sumigep dé, neteliwadaan dé diyà lanaw sa kumpit inedaan sa medoo salu di, owoy si Hésus diyà pelawà sa getan kenà di eglebù. ⁴⁸Sinugpayal di sa medoo salu di egkepasangan da eg-owong enù ka egkesungsung da sa meleges kelamag. Agulé egoh di buyu sumimag, mig-angay Hésus i diyà kenagda egbigkat diyà sa kaga't wayeg. Buyu nehunawan di kagda, ⁴⁹dodoo egoh da mighaa kenagdi egbigkat diyà sa kaga't wayeg, guwaen da dò busaw iya wé hinaa da. Eglesing da ⁵⁰enù ka tigtu nelimedangan da langun egoh da mighaa kenagdi. Dodoo mig-ikagi Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Pebagel yu sa pedu yu enù ka aken doo sa hinaa yu. Yoko egkelimedangan na.”

⁵¹Agulé, mig-edà Hésus i diyà sa kumpit da, owoy petow dé migsabuh sa kelamag. Tigtu egkegaip da temù ⁵²enù ka apiya di pa hinaa da sa panduan binaelan di diyà sa lima getibulu epan, endà pa netiigan da duu sa tunung di enù ka metegas pelà sa ulu da.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Medoo Etaw Génésalét

(Matéyo 14:34-36)

⁵³Na, egoh da migkatin dé tanà dutu sa lanaw, migdunggù da Hésus i diyà sa tanà Génésalét, owoy linabuan da sa kumpit da dahiya. ⁵⁴Egoh da migtenà dé, mesiyapat kinilala sa medoo etaw dahiya Hésus i. ⁵⁵Huenan di, egletu da tinukid da sa medoo menuwa diyà sa melabel tanà dahiya anì uwiten da sa langun etaw eglinadu, lapeg sa kateli da, diyà si Hésus sumalà dé sa kenà di gaa. ⁵⁶Sumalà dé sa inangayan i Hésus, iling ka dakel menuwa ataw ka diisek menuwa, eg-uwiten da doo sa medoo

eglinadu diyà kenagdi. Igtenà da kagda diyà sa padian owoy migpegeni da diyà kenagdi amuk mebaluy amisen da daa sa pelingping ginis di. Hê, nelikuan dé sa langun etaw nekeamis.

Ini Sa Egoh I Hésus Migsigbolow Sa Adat Sa Tupù Da
(*Matéyo 15:1-9*)

7 ¹Na sebaen agdaw, duen sa medoo Palasiyu owoy tegetulù uledin igsugkow i Mosis mig-angay da diyà si Hésus kedu diyà Hélusalém. ²Hinaa da sa medoo salu i Hésus migtipay diyà sa adat Palasiyu enù ka endà egpeguséén da duu sa belad da egoh da egkaen.

³Na, sa adat Palasiyu owoy sa medoo duma da Hudiyu, endà kumaen da amuk endà muna da egpegusê sa belad da, enù ka iya sa adat igtulù sa medoo tupù da egoh anay. ⁴Hediya ma, amuk eglikù da kedu diyà padian, endà pa kumaen da taman endà pelanihen da sa lawa da. Owoy medoo ma sa adat eg-unutan da denu sa kepegusê da tabù ataw ka kuden ataw ka bilu galang.

⁵Huenan di, egsigbolow sa medoo Palasiyu owoy tegetulù uledin, guwaen da diyà si Hésus, “Maen di ya endà eg-iling sa medoo pasek ko sa adat sa tupù ta? Enù ka endà egpegusê da belad egoh da egkaen.”

⁶Migsagbi Hésus i, guwaen di, “Neakalan yu kiyu i, enù ka guwaen yu dò metiangaw etaw yu. Tigtu tuu sa kagi i Nemula igsulat i Isayas sa tegesugkow di egoh anay denu keniyu, guwaen di,

‘Siini medoo etaw, ebà daa sa ig-adat da kenak,
dodoo endà egpigtuu sa pedu da diyà kenak.

⁷Huenan di, endà duen sa untung sa kesimbà da diyà kenak,
enù ka beken kedu kenak sa uledin igtulù da,
dodoo danà sa penemdem etaw daa sa itulù da.’^e

⁸Hediya ma kiyu i, enù ka inekedan yu dé sa uledin i Nemula, enù ka iya daa sa eg-unutan yu sa adat igtulù etaw.”

⁹Guwaen i Hésus, “Tigtu netiigan yu doo sa ukít yu eg-eked sa uledin i Nemula, enù ka takà yu polo egpangunut diyà sa niyu adat. ¹⁰Netiigan ta iya wé enù ka igsugkow i Mosis sa uledin i Nemula egoh anay, guwaen di, ‘Adati yu sa emà yu owoy sa inay yu.’ Owoy tinulon di ma, ‘Meimatayan sa etaw egpeumàumà sa emà di ataw ka sa inay di.’^f ¹¹Dodoo kiyu, igtulù yu polo mepion amuk endà tabangan sa etaw sa emà di owoy sa inay di amuk guwaen di diyà kenagda, ‘Ingadanan ku kulban ini i itabang ku keniyu hedem, enù ka igbegay ku dé diyà si Nemula.’ ¹²Huenan di, eg-alang yu sa etaw anè endà metabangan di duu sa emà di owoy sa inay di. ¹³Danà yu egtulù siini adat yu kedu sa tupù yu, eg-iniyugan yu dé sa kagi

---

^e 7:7 Basa ko Isayas 29:13   ^f 7:10 Basa ko Éksodo 20:12; 21:17; owoy Lébitiko 20:9; owoy Dutilonomiyu 5:16

i Nemula denu sa keadat etaw sa lukes di. Na, duen ma sa medoo liyu egbaelan yu éhê mendaa iya wé.”

Ini Sa Pesuwan Etaw Egkesalà
(*Matéyo 15:10-20*)

¹⁴Agulé, inumow i Hésus dema sa medoo etaw anì pedapag da diyà kenagdi. Guwaen di diyà kenagda, “Dinegdineg yu sa itulù ku anì metiigan yu. ¹⁵Endà mesalà sa etaw danà sa kaenen igsungit di diyà sa ebà di, dodoo nesalà polo sa etaw danà sa medaet eglegkang diyà sa pedu di. ¹⁶[Amuk mipedu yu egdineg, penemdem yu, hih, sa kagi ku dinineg yu.]”

¹⁷Agulé, migsalid Hésus i diyà sa medoo etaw, owoy eg-angay eggemow diyà sa dalesan. Eg-igsaen sa medoo salu di sa selepangan sa peligad di. ¹⁸Agulé guwaen i Hésus, “Negaip a enù ka lagà yu sa medoo liyu etaw endà egpeketiig. Sumalà dé sa kaenen igsungit etaw diyà sa ebà di, endà mesalà di dahiya, ¹⁹enù ka egdalem daa diyà sa getek di, agulé eglesut dema diyà sa lawa di. Endà eg-ukit di diyà sa pedu di.” Na, danà iya wé inikagi i Hésus, netiigan ta mebaluy kaenen ta sa langun balangan kaenen.

²⁰Agulé, eg-uman Hésus i eg-ikagi, guwaen di, “Nesalà polo sa etaw danà sa medaet eglegkang diyà sa pedu di. ²¹Enù ka sa pedu di sa linegkangan sa medaet penemdem di, owoy sa keseuma da lawa sa etaw beken sawa di, owoy sa kepenakaw di owoy sa keimatay di etaw, owoy sa kebigà di, ²²owoy sa kebig-ima di, owoy sa langun egbaelan di medaet, owoy sa keakal di, owoy sa endà kebigmala di egbigà, owoy sa kebigsina di, owoy sa kesumbung di, owoy sa kepeolòlò di, owoy sa kepengahàngahà di. ²³Eglegkang diyà sa pedu di siini medoo egbaelan di medaet, owoy iya sa pesuwan di nesalà.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Bayi Egpigtuu
(*Matéyo 15:21-28*)

²⁴Agulé, miglegkang Hésus i dahiya owoy eg-angay diyà sa uwang tanà menuwa Tilo. Egoh di migtebow dahiya, miggemow diyà sa dalesan. Apiya di pa sa ungayà di endà duen etaw meketiig sa kenà di, endà doo mekebaluy di lumidung. ²⁵Na, duen sa bayi épê anak bayi linahuk busaw. Egoh di migdineg sa kinetebow i Hésus, medelamet eg-angay diyà kenagdi owoy egligkued diyà sa taengan di, ²⁶enù ka egpegeni anì pelesuten di sa busaw miglahuk diyà sa anak di. Beken etaw Hudiyu siini bayi, dodoo etaw Ponisiya polo kedu tanà Siliya dò. ²⁷Agulé migsagbì Hésus i peligad, guwaen di, “Muna pelawà pekaenen ta sa medoo batà, enù ka endà mepion di amuk pekawen ta sa kaenen batà anì ibegay ta diyà sa medoo tuyang.”

²⁸Dodoo migsagbì sa bayi, guwaen di, “O Datù, tuu iya wé inikagi ko, dodoo mebaluy doo kumaen sa medoo tuyang leketanà sa lamisan amuk duen kaenen batà nelemet.”

²⁹Agulé guwaen i Hésus, “Danà iya wé inikagi ko, mebaluy lumikù ka dé enù ka miglesut dé sa busaw diyà sa anak ko.”

³⁰Hê, egoh di miglikù, hinaa di sa anak di eghibat owoy endà dé duen busaw diyà kenagdi.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Nebuneg

³¹Na, egoh i Hésus egpelikù kedu diyà sa uwang menuwa Tilo, mig-ukit diyà sa menuwa Sidon owoy sa uwang menuwa Dikapolis, owoy eglagbas diyà sa Lanaw Galiliya. ³²Agulé, duen sa maama nebuneg owoy bisuwen inuwit etaw diyà kenagdi. Egpegeni da anì sabaan di sa maama anì melikuan. ³³Agulé, inuwit i Hésus sa maama egtangkà diyà sa medoo etaw. Kinesek di sa tosong telinga sa bisuwen, owoy tineptepan di sa ketudù di owoy igdulét di diyà sa dilà sa maama. ³⁴Agulé, eglengag diyà langit owoy egsugnu owoy eg-ikagi, guwaen di diyà sa hagdi kagi, “Ipata.” Na, iya sa selepangan sa inikagi di, “Meukaan dé.”

³⁵Hê, petow dé egpekedineg sa maama, owoy nekedan dé sa kebegat dilà di owoy egpekeikagi ma dé metudà. ³⁶Agulé, sinasà i Hésus sa medoo etaw dahiya anì endà tulonen da duu diyà sa medoo liyu etaw sa hinaa da binaelan di. Dodoo, lemban polo tinulon da sa hinaa da, apiya di pa hinawidan di kagda. ³⁷Egkegaip temù sa langun etaw, owoy guwaen da, “Tigtu mepion sa langun binaelan di, enù ka egpedinegen di sa etaw bisuwen owoy egpekeigiyen di sa etaw buneg.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migpekaen Sa Epat Ngibu Etaw

(*Matéyo 15:32-39*)

8 ¹Na sebaen agdaw, tigtu medoo dema sa etaw nesetipon diyà si Hésus. Egoh di neimet dé sa legà da, sinetipon i Hésus sa medoo salu di owoy guwaen di diyà kenagda, ²“Egkehiduwan ku siini medoo etaw dahini, enù ka telu agdaw dé sa lugay da eg-unut-unut diyà kenak owoy neimet dé sa kaenen da. ³Amuk pelikuen ku kagda egoh da egpeketues, kumelenek da mipanaw enù ka mediyù sa keduwan sa medoo duma da.”

⁴Guwaen sa medoo salu di, “Ngadan sa kenà ta kumuwa kaenen diyà siini melabel tanà mediyù dalesan anì pekaenen ta siini medoo etaw?”

⁵Mig-igsà Hésus i, guwaen di, “Pila sa kedoo epan diyà keniyu?”

Migsagbì da, guwaen da, “Pitu daa getibulu.”

⁶Agulé, pinepenuu i Hésus sa medoo etaw diyà tanà. Kinuwa di sa pitu getibulu epan, owoy egsimbà egpesalamat diyà si Nemula danà siedò kaenen igbegay i Nemula. Kinebéngkebéng di owoy igbegay di diyà sa medoo salu di, owoy tinukid da egbegay sa langun etaw. ⁷Duen

ma dahiya sa tukéey sedà anan diisek. Agulé, egoh i Hésus migsimbà migpesalamat diyà si Nemula danà sa tukéey sedà, igsugù di ma diyà sa medoo salu di anì itukid da ma ibegay diyà sa langun etaw. ⁸Hê, nekekaen sa langun etaw dahiya owoy nebesug da dé. Agulé, tinipoh sa medoo salu di sa nesamà da egkaen pitu pa gesolok. ⁹Na, duen kéen epat ngibu geetaw migkaen dahiya. ¹⁰Egoh da neubus egkaen, egpelikuen i Hésus kagda. Agulé mig-edà kumpit dema Hésus i owoy sa medoo salu di enù ka mangay da dutu uwang Dalmanuta dò.

Ini Sa Egoh Etaw Palasiyu Mig-igsà Sa Panduan I Hésus
(*Matéyo 16:1-4*)

¹¹Na, duen Palasiyu eg-angayen da egsigbolow Hésus i. Ungayà da tepengan da kagdi, huenan di, mig-igsà da panduan diyà kenagdi anì metiigan da amuk tuu kagdi sa pineangay i Nemula. ¹²Dodoo egsugnu Hésus i danà sa pedu di nedaetan, owoy guwaen di, “Kiyu i medoo duma ku Hudiyu, maen di ya endà epgigtuu yu diyà kenak amuk endà duen panduan mehaa yu? Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu, endà duen panduan ipehaa i Nemula diyà keniyu.”

¹³Agulé, sinalidan i Hésus dé kagda owoy mig-edà kumpit anì mangay tanà dutu sa lanaw.

Hinawidan I Hésus Kagda Anì Endà Umiling Da Sa Adat Palasiyu
(*Matéyo 16:5-12*)

¹⁴Na, nelipengan sa medoo salu i Hésus eg-uwit sa medoo legà da, dodoo duen segetibulu daa epan dalem sa kumpit da. ¹⁵Agulé migpeligad Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Tulik yu, hih, anì mekeiwod yu sa ipelenuk epan sa medoo etaw Palasiyu owoy etaw i Datù Hélod.”

¹⁶Dodoo sa medoo salu di, endà netiigan da duu sa peligad tinulon i Hésus, huenan di egseolomoy da, guwaen da, “Iya sa inikagi di enù ka endà duen epan inuwit ta.”

¹⁷Dodoo netiigan i Hésus sa eg-ikagiyen da, owoy guwaen di, “Maen di ya egseolomen yu sa egoh yu endà mig-uwit epan? Maen di ya endà pa egpeketiig yu sa egkegaga ku? Maen di ya metegas pelà sa ulu yu? ¹⁸Duen mata yu, dodoo lagà endà eghaa yu. Duen telinga yu, dodoo lagà endà egpekedineg yu. Nelipengan yu kéen sa binaelan ku egoh ku migpekaen sa medoo etaw. ¹⁹Pila pa atu kedoo sa solok pinenù yu sa samà ta migkaen egoh ku migkebéngkebéng sa lima getibulu epan igpekaen ta diyà sa lima ngibu etaw?”

Guwaen da egsagbi, “Sepulù owoy duwa pa gesolok.”

²⁰Agulé guwaen i Hésus, “Egoh sa pitu getibulu epan sa igpekaen ta diyà sa epat ngibu etaw, pila pa atu kedoo sa solok pinenù yu sa samà ta migkaen?”

Guwaen da, “Pitu gesolok pa.”

²¹Agulé guwaen i Hésus, “Huenan di, negaip a keniyu, enù ka endà pa egketiigan yu duu sa inikagi ku giina.”

Ini Sa EgoH I Hésus Migbulung Sa Maama Langap Diyà Bétsaida

²²Na, migtebow da Hésus i diyà sa menuwa Bétsaida. Duen sa maama langap inuwit etaw diyà kenagdi, owoy egpegeni da anì amisen di anì umilag. ²³Agulé, inagak i Hésus sa langap migliyu da diyà sa menuwa. EgoH di migdulét ngingi di diyà mata sa langap, egsabaan di owoy eg-igsaan di, guwaen di, “Duen pa sa eghauwen ko?”

²⁴Eglangalanga sa maama owoy guwaen di, “Eghauwen ku sa medoo etaw egbigkatbigkat, dodoo lagà kayu pelawà sa palas da.”

²⁵Agulé, eg-amisen i Hésus dema sa mata di. Hê, egoH di eglangalanga dema, tigtu metiengaw dé sa kehaa di enù ka mig-ilag dé sa mata di.

²⁶Agulé egpelikuen i Hésus, owoy guwaen di, “Yaka dé eg-ukit ta diyà sa menuwa.”

Ini Sa EgoH I Pidelu Migdatù Si Hésus

(Matéyo 16:13-20; Lukas 9:18-21)

²⁷Na, eglagbas Hésus i owoy sa medoo salu di eg-angay diyà sa uwang tanà menuwa Sisaliya Pilipos. EgoH da pelà diyà dalan, mig-igsà Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Ngadan di etaw a gaa guwaen sa medoo etaw?”

²⁸Egsagbì da, guwaen da, “Duen etaw guwaen da dò si Huwan Tegebautis ka gaa, owoy duen ma etaw guwaen da dò si Iliyas ka gaa ataw ka sa sebaen ma tegesugkow i Nemula egoH anay kuna i.”

²⁹Agulé guwaen i Hésus, “Enù di ya kiyu i, ngadan sa kagi yu denu kenak?”

Migsagbì Pidelu i, guwaen di, “Kuna si Mésayas sa Tigtu Datù sinugù i Nemula.”

³⁰Agulé, hinawidan i Hésus kagda anì endà tulonen da duu diyà etaw.

Ini Sa EgoH I Hésus Migtulon Denu Sa Ketamanan Di

(Matéyo 16:21-23; Lukas 9:22)

³¹Agulé, mig-edung Hésus i egtulù diyà sa medoo salu di denu sa ketamanan di, guwaen di, “Medoo sa kelikutan mekeuma diyà kenak, aken i Kakay Langun. Meekedan a sa medoo kaunutan ta etaw Hudiyu owoy sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Imatayan da aken dodoo umenaw a mendaa diyà sa ketelu di agdaw.” ³²Tigtu sinelepang di diyà kenagda denu sa mebaelan di. Agulé inuwit i Pidelu Hésus i egtangkà owoy hinawidan di anì endà meketuu iya wé inikagi di.

³³Dodoo migpelikù eg-isalu Hésus i anì eghahauwen di sa medoo salu di. Sinigbolow di Pidelu i, guwaen di, “Yaka egdahiya ya. Lagà ka si Satanas, enù ka beken kedu si Nemula iya wé ungayà ko, dodoo kedu diyà etaw daa.”

Ini Sa Mebaelan Sa Etaw Egpepasek Diyà Si Hésus
(*Matéyo 16:24-28; Lukas 9:23-27*)

³⁴Agulé, sinetipon i Hésus sa medoo salu di owoy sa medoo liyu etaw. Guwaen di diyà kenagda, “Amuk iya sa pedu sebaen etaw umunut-unut diyà kenak, meekedan di sa hagdi ungayà owoy sakemen di sa naken. Lagà metiang di ma sa bugsud kenà di mematay enù ka metigkelan di sa kelikutan di danà di egpangunut diyà sa igsugù ku. Owoy tigtu mekeunut-unut ma diyà kenak. ³⁵Huenan di, sumalà dé sa etaw umeked umunut diyà kenak enù ka egpekihtagay, iya polo sa etaw mematay. Dodoo sumalà dé sa etaw umeked pekihtagay anì umunut-unut diyà kenak anì tumulù sa Mepion Tegudon, iya polo sa etaw kumelalù taman melugay. ³⁶Amuk hediya, endà duen sa tigtu untung mekuwa etaw diyà sa medoo langun taman di diyà tanà. Apiya di pa mekuwa di sa langun, mekesugsug doo ³⁷enù ka endà duen sa mekesambi di anì melalù taman melugay. ³⁸Ini egoh di eg-iniyugan sa medoo etaw tegebael salà Nemula i. Sumalà dé sa etaw eg-eked egtulon denu kenak owoy endà ma egpigtuu di sa kagi ku danà di memala, iya ma sa etaw endà meingadanan ku duu amuk pelikù a, aken i Kakay Langun. Amuk pelikù a, unutan a sa medoo egsugùsuguen ku metiengaw owoy sumenang a ma danà sa senang i Emà ku.”

9 ¹Agulé guwaen i Hésus, “Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Duen duma etaw dahini ini egoh di endà pa mematay da taman endà hauwen da duu sa egoh di mekeuma sa kedatù i Nemula épê dakel egkegaga.”

Ini Sa Egoh Da Mighaa Si Hésus Egsenang
(*Matéyo 17:1-13; Lukas 9:28-36*)

²Na, egoh di neuma enem agdaw, inuwit i Hésus Pidelu i owoy si Santiyago owoy si Huwan, owoy egtekedeg da diyà sa mehagtag getan kenà da eglebù. Hê, egoh da eghahaa si Hésus, nepelumanan sa palas di. ³Migkebulà temù sa ginis di owoy egsenang ma. Endà duen nekelowon sa kebulà di diyà siini tanà. ⁴Agulé, hinaa da ma dahiya Iliyas i owoy si Mosis^g egseolomoy da si Hésus. ⁵Agulé, eg-ikagi Pidelu i diyà si Hésus, guwaen di, “O Mistelu, mepion doo enù ka dahini ké. Mael ké lawi, telu,

---

^g 9:4 Etaw Hudiyu ma Mosis i Iliyas, dodoo nelugay da dé nematay egoh i Hésus neetaw diyà tanà.

sebaen niko, sebaen si Mosis, sebaen si Iliyas.” ⁶Dodoo, nekeamu eg-ikagi Pidelu i danà da tigtu nelimedangan.

⁷Agulé, tinaenan da gaeb, owoy duen eg-ikagi kedu dalem sa gaeb, guwaen di, “Ini sa anak ku eghiduan ku. Dinegdineg yu dé diyà kagdi.”

⁸Hê, eglangalanga da, dodoo endà duen etaw eghauwen da liyu daa si Hésus sa tapay duma da.

⁹Na, egoh da eglungel kedu diyà sa getan, hinawidan i Hésus kagda, guwaen di, “Yoko egtulon duu diyà etaw sa hinaa yu taman endà meenaw sa Kakay Langun egoh di mematay.” ¹⁰Agulé tinuu da iya wé inikagi di, dodoo takà da egseolomoy denu sa selepangan sa inikagi di umenaw gaa amuk mematay. ¹¹Agulé eg-igsan da Hésus i, guwaen da, “Maen di ya atu inikagi sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis, muna gaa Iliyas i tumbow diyà sa ketebow sa Tigtu Datù sinugù i Nemula?”

¹²Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tuu ini i. Muna Iliyas i tumbow anì abungan di sa ukitan i Datù tumbow. Dodoo iya ma sa kagi i Nemula igpesulat denu kenak, tigtu mepelihay a owoy meekedan a ma, aken i Kakay Langun. ¹³Taa yu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Migtebow dé Iliyas i, dodoo pinelihay da polo danà sa hagda ungayà, enù ka neketuu sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay denu kenagdi.”

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-aluk Sa Batà Linahuk Busaw
(*Matéyo 17:14-21; Lukas 9:37-43a*)

¹⁴Na, egoh da i Hésus migtebow diyà sa medoo duma salu di, hinaa da sa melaweng etaw nesetipon diyà kenagda, owoy egsigbolow ma sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis diyà kenagda. ¹⁵Egoh sa medoo etaw mighaa si Hésus, tigtu da nepetow. Hê, egletu da egtelabuk kenagdi. ¹⁶Agulé eg-igsà Hésus i, guwaen di, “Ngadan sa egseolomen yu diyà kenagda?”

¹⁷Migsagbì sa sebaen etaw, guwaen di, “O Mistelu, inuwit ku sa anak ku diyà keniko, enù ka nebuneg danà di linahuk busaw. ¹⁸Egkepasangan temù enù ka uman sumabà sa busaw, idagsà di dema diyà tanà owoy egbohok ma sa ebà di, owoy egkéget ma sa ngipen di owoy egkegkeg ma sa langun lawa di. Migpegeni a diyà sa medoo salu ko anì pelaunen da sa busaw, dodoo endà megaga da duu.”

¹⁹Agulé eg-ikagi Hésus i, guwaen di, “Ay, kiyu i medoo etaw ini egoh di, tigtu yu endà egsalig diyà kenak. Huenan di, egkesemek a dé eg-ugpà diyà keniyu, owoy buyu a dé egtalawen danà sa endà kepigtuu yu. Na, uwit ko dé dini sa anak ko.”

²⁰Agulé, inuwit da sa batà diyà si Hésus. Hê, egoh sa busaw eghaa si Hésus, egpetiglongenen di sa batà owoy igdagsà di diyà tanà. Egkelidkelid owoy egbohok sa ebà di. ²¹Agulé inigsan i Hésus sa emà di, guwaen di, “Pila dé agdaw sa lugay di anan éhê iya?”

Migsagbì sa emà di, guwaen di, “Edung dé sa egoh di tukéey pelà. ²²Owoy egsabaan sa busaw takà anì imatayan di hedem, enù ka takà di igsunù diyà sa apuy owoy diyà wayeg. Dodoo amuk megaga ko, hiduwi ko kami owoy pelaun ko sa busaw diyà kenagdi.”

²³Guwaen i Hésus, “Maen di ya egkeduwa sa pedu ko denu sa egkegaga ku? Amuk epgigtuu ka daa diyà si Nemula, mebegayan ka doo sa langun egpegeniyen ko.”

²⁴Agulé, pinetaled sa emà di sa kagi di, guwaen di, “Epgigtuu a doo, dodoo kulang pa sa kepigttuu ku. Huenan di, umani ko polo sa kepigttuu ku.”

²⁵Na, egoh i Hésus mighaa sa medoo etaw egkesetipon diyà kenagdi, hinemagawan di sa busaw. Guwaen di, “Kuna i busaw egpebisu etaw owoy egpebuneg, laun ka dé diyà sa batà, owoy yaka dé egpelikù ya diyà kagdi.”

²⁶Agulé, eglesing owoy egpelukuben di temù sa batà. Hê, miglaun dé diyà kenagdi. Agulé, lagà dé nematay sa batà enù ka endà nekelanuhén di, huenan di duen etaw guwaen da dò nematay dé. ²⁷Dodoo sinabaan i Hésus belad sa batà anì petigdegen di. Hê, neketigdeg dé.

²⁸Na, egoh da i Hésus miglikù diyà sa dalesan da, eg-igsà sa medoo salu di egoh da eglebù, guwaen da, “Maen di ya endà negaga ké duu eghemaga sa busaw diyà sa batà?”

²⁹Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Siini balangan busaw, endà mehemagawan da amuk endà tigtu yu sumimbà diyà si Nemula.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Dema Denu Sa Kepatay Di
(*Matéyo 17:22-23; Lukas 9:43b-45*)

³⁰Na, miglegkang da Hésus i dahiya owoy eg-ukit da diyà sa tanà Galiliya. Endà egkeiyap di amuk metiigan medoo etaw sa kenà di, ³¹enù ka ungayà di temuen di tumulù sa medoo salu di. Guwaen di diyà kenagda, “Aken i Kakay Langun, buyu a dé mekebegay diyà sa medoo liyu etaw anì imatayan da aken. Dodoo amuk meimatayan a dé, meenaw a mendaa diyà sa ketelu di agdaw.”

³²Dodoo endà netiigan da duu sa selepangan iya wé inikagi di, dodoo egkelenawan da ma eg-igsà diyà kenagdi.

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Dakel Diyà Sa Kehaa I Nemula
(*Matéyo 18:1-5; Lukas 9:46-48*)

³³Na, egoh da migtebow diyà sa menuwa Kapelenaum, miggemow da diyà sa dalesan, owoy eg-igsaan i Hésus sa medoo salu di, guwaen di, “Ngadan sa egsesigbolowen yu egoh ta diyà dalan?”

³⁴Dodoo endà egsagbì da enù ka egkemalaan da danà da egkesesigbolow tayu sa dakel etaw diyà kenagda. ³⁵Agulé migpenuu

Hésus i, owoy sinetipon di sa sepulù owoy duwa salu di diyà kenagdi, guwaen di, “Amuk duen etaw diyà keniyu ungayà di pedakelen di kagdi, petukéeyen di polo kagdi lagà sa egsugùsuguen yu.”

³⁶Agulé, kinuwa i Hésus sa batà, owoy pinetigdeg di diyà sa taengan sa medoo salu di. Egsekepuwen di, owoy guwaen di, ³⁷“Sumalà dé sa etaw miadat sa etaw ku éhê siini batà danà di etaw ku, meadatan di ma aken danà iya wé egbaelan di. Owoy sumalà dé sa etaw miadat kenak, meadatan di ma sa migpeangay kenak diyà tanà.”

Igtulù I Hésus Iya Sa Duma Da Sa Tegetabang

(Lukas 9:49-50)

³⁸Na, eg-ikagi Huwan i diyà si Hésus, guwaen di, “O Mistelu, hinaa ké sa sebaen maama egpelesut busaw danà sa ngadan ko. Hinawidan ké, enù ka endà eg-unut-unut di diyà kenita.”

³⁹Dodoo guwaen i Hésus, “Yoko eghawid duu, enù ka amuk duen etaw egpekebael panduan danà sa ngadan ku, endà medelamet di sumumbung kenak. ⁴⁰Enù ka sumalà dé sa etaw endà egkuntelà di kenita, iya polo sa etaw tumabang kenita. ⁴¹Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk duen etaw egbegay wayeg diyà keniyu anì mekeinem yu danà di kiyu sa etaw ku, duen doo sa untung mesakem di diyà si Nemula.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Neenggat Diyà Salà

(Matéyo 18:6-9; Lukas 17:1-2)

⁴²Agulé guwaen i Hésus, “Amuk duen sa etaw eg-enggat diyà salà sa etaw ku epgigtuu éhê siini batà, iya sa etaw tigtu mepigtamayan i Nemula. Adi-adi pa amuk tagkesan dakel batu diyà sa lieg di owoy mekebuung diyà dagat. ⁴³Huenan di, amuk meenggat yu diyà salà danà sa belad yu, tagged yu owoy buungi yu ma dé, enù ka uman pa mepion sa egoh yu melalù taman melugay apiya di pa neputuk sa belad yu diyà sa egoh yu épê duwa belad mekeangay diyà sa lanaw apuy endà mepadeng. ⁴⁴[Na, endà dé mematay sa medoo sapat egkaen kenagda dutu lanaw apuy dò, owoy endà ma mepadeng sa apuy mekedaig kenagda dutu.] ⁴⁵Hediya ma, amuk meenggat yu diyà salà danà sa lisen yu, tagged yu owoy buungi yu ma dé, enù ka uman pa mepion sa egoh yu melalù taman melugay apiya di pa neputuk sa sebaen lisen yu diyà sa egoh yu épê duwa lisen mekeangay diyà sa lanaw apuy. ⁴⁶[Na, endà dé mematay sa medoo sapat egkaen kenagda dutu lanaw apuy dò, owoy endà ma mepadeng sa apuy mekedaig kenagda dutu.] ⁴⁷Hediya ma, amuk meenggat yu diyà salà danà sa dibaluy mata yu, lesò yu dé, enù ka uman pa mepion sa egoh yu mekeunut diyà sa kedadù i Nemula apiya di pa sebaen daa sa mata yu diyà sa egoh yu épê duwa mata mekeangay diyà sa lanaw apuy. ⁴⁸Na, endà dé mematay sa medoo sapat egkaen kenagda dutu lanaw apuy dò owoy endà ma mepadeng sa apuy mekedaig kenagda dutu.”

⁴⁹Agulé, egtulon peligad Hésus i, guwaen di, “Lagà timus owoy apuy sa kelikutan meukitan sa langun etaw. ⁵⁰Na, mepion doo sa timus, dodoo amuk mekedan sa keemis di, endà dé mebaluy di itimus. Huenan di, udes yu bael sa mepion anì meilingan yu duu sa timus endà mekedan sa keemis di anì kumelanih ma sa keugpà yu langun.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Keeked Etaw Sa Sawa Di

(Matéyo 19:1-12; Lukas 16:18)

10 ¹Agulé, miglegkang Hésus i diyà sa menuwa Kapelenaum owoy egbatas sa lawa Holdan eg-angay dutu uwang Hudiya dò. Agulé medoo temù sa etaw egkesetipon diyà kenagdi, owoy egtuluen di dema kagda enù ka iya sa adat di.

²Na, duen ma etaw Palasiyu mig-angay da diyà si Hésus enù ka eglagbeten da sa ukit ketipu da kenagdi amuk meamu sa sagbì di. Eg-igsaan da, guwaen da, “Enù di ya, meketipay pa sa etaw diyà sa uledin ta amuk ekekan di sa sawa di?”

³Agulé egsulì eg-igsà Hésus i, guwaen di, “Ngadan sa igsugù i Mosis egoh anay denu sa keeked etaw sawa di?”

⁴Migsagbì da, guwaen da, “Igtulù i Mosis mebaluy doo amuk duen sa isulat igbegay sa maama diyà sa sawa di anì tandaan di sa keeked di egoh di eghemaga kenagdi.”

⁵Dodoo guwaen i Hésus, “Iya sa igtulù i Mosis mebaluy ekekan yu sa sawa yu enù ka netiigan di metegas sa ulu yu egtuluen. ⁶Dodoo, egoh anay egoh i Nemula migbael sa langun taman, binaelan di sa sebaen maama owoy sa sebaen bayi. ⁷Iya maen di ya mesalidan sa maama sa emà di owoy sa inay di owoy mekeugpà ma dé diyà sa sawa di ⁸enù ka lagà sebaen etaw da daa.”^h Endà dé duwa sa etaw telesawa, dodoo nesesebaen da polo. ⁹Huenan di, endà mepion di amuk mesepalak sa etaw telesawa, enù ka nesesebaen da dé danà i Nemula.”

¹⁰Na, egoh da i Hésus miggemow diyà sa dalesan, eg-igsà sa medoo salu di denu sa keeked etaw sawa di. ¹¹Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Amuk eg-ekedan sa maama sa sawa di, egbigà doo amuk sawaen di sa liyu bayi. ¹²Hediya ma sa bayi, egbigà ma doo amuk eg-ekedan di sa sawa di owoy sawaen di sa liyu maama.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migsimbà Denu Sa Medoo Batà

(Matéyo 19:13-15; Lukas 18:15-17)

¹³Na, duen medoo etaw eg-uwit anak da diyà si Hésus anì sabaan di kagda anì isimbà di. Dodoo eghawidan sa medoo salu di kagda. ¹⁴Egoh i Hésus mighaa iya wé, egbulit owoy guwaen di diyà kenagda, “Pandayà

^h 10:7-8 Basa ko Génesis 2:24

yu dé sa medoo batà umangay diyà kenak. Yoko eghawid duu, enù ka iya sa etaw mekeunut diyà sa kedatù i Nemula sa medoo etaw egpekeiling pedu batà. ¹⁵Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Sumalà dé sa etaw endà egpekeiling di pedu batà sa kepigtuu di diyà si Nemula, iya sa etaw endà mekeunut di diyà sa kedatù i Nemula.”

¹⁶Agulé, tinukid di kagda eghimu, owoy eggsabaan di sa ulu da owoy isimbà di kagda.

Ini Sa Egeh Sa Maama Kawasà Mig-igsà Diyà Si Hésus
(*Matéyo 19:16-30; Lukas 18:18-30*)

¹⁷Na, egeh i Hésus eg-ipanaw dema, duen sa maama egletu eg-angay diyà kenagdi owoy egligkued diyà sa taengan di. Eg-igsà, guwaen di, “O Mistelu, tigtu mepion ka etaw, ngadan sa baelan ku ani mekesakem a sa lalù endà meelut di?”

¹⁸Agulé guwaen i Hésus, “Maen di ya eg-ikagiyan ko aken mepion a etaw? Endà duen mepion etaw liyu daa si Nemula. ¹⁹Neketiig ka doo sa medoo uledin igsugkow i Mosis, guwaen di, ‘Yoko eg-imatay ya etaw, owoy yoko egbigà ya, owoy yoko egpenakaw wa, owoy yoko egbutbut ta egtipu sa duma yu, owoy yoko eglapis duu sa etaw, owoy adati yu sa emà yu owoy sa inay yu.’ⁱ”

²⁰Agulé guwaen sa maama, “O Mistelu, langun siini uledin di anan egpangunutan ku edung egeh ku batà pelawà.”

²¹Eg-inengtengen i Hésus kagdi enù ka eghiduwana di, owoy guwaen di, “Kulang pa sebaen sa egbaelan ko. Angay ko dagang sa langun taman ko owoy tukidi ko begayi diyà sa medoo etaw pubeli. Amuk hediya, dumuen sa pantiyali ko diyà langit. Agulé angay ka dini unut-unut ka kenak.”

²²Na, egeh di migdineg iya wé, sinalidan di Hésus i owoy nebenges temù sa pedu di enù ka tigtu kawasà.

²³Agulé, eg-inengtengen i Hésus sa medoo salu di, owoy guwaen di, “Tigtu melikut temù sa medoo kawasà etaw mekeunut sa kedatù i Nemula.” ²⁴Dodoo egkegaip sa medoo salu di danà iya wé inikagi di. Agulé eg-uman Hésus i eg-ikagi, guwaen di, “O medoo batà ku, tigtu melikut sa medoo etaw mekeunut diyà sa kedatù i Nemula. ²⁵Uman pa melemu sa hinagtay kamiliyu eg-ukit diyà sa tosong dagum diyà sa kawasà etaw mekeunut diyà sa kedatù i Nemula.”

²⁶Egeh sa medoo salu di migdineg iya wé, tigtu da negaip owoy egseolomoy da, guwaen da, “Amuk hediya, endà duen etaw kéen mealukan i Nemula.”

²⁷Dodoo eg-inengtengen i Hésus kagda, owoy guwaen di, “Tuu ma doo, endà mebaluy di amuk etaw daa, dodoo mebaluy amuk si Nemula enù ka megaga di doo sa langun egbaelan.”

ⁱ 10:19 Basa ko Éksodo 20:12-16; owoy Dutilonomiyu 5:16-20

²⁸Agulé guwaen i Pidelu, “Taa ko. Sinalidan ké dé sa langun taman ké enù ka eg-unut-unut ké keniko. Enù di ya kami i, ngadan sa mehaa ké?”

²⁹Guwaen i Hésus diyà kenagda, “Tuu ini i eg-ikagiyeen ku diyà keniyu. Sumalà dé sa etaw sinalidan di sa dalesan di ataw ka sa kakay di owoy sa hadi di, ataw ka sa emà di owoy sa inay di, ataw ka sa medoo anak di, ataw ka sa tanà di danà di eg-unut-unut diyà kenak anì egtulù sa Mepion Tegudon, ³⁰meumanan pa magatus gulê sa mesakem di diyà sa sinalidan di. Apiya di pa egkepelihay diyà tanà, mebegayan doo dalesan owoy hadi di owoy tebay di owoy inay di owoy anak di owoy tanà di, owoy dumuen ma sa lalù di endà meelut di amuk sambian i Nemula siini tanà. ³¹Dodoo sa medoo etaw dakel diyà sa kehaa yu ini egoh di, kumetukéy da polo kani. Owoy sa medoo etaw tukéy diyà sa kehaa yu ini egoh di, pedakelen i Nemula polo kagda.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Dema Sa Metamanan Di Diyà Tanà
(*Matéyo 20:17-19; Lukas 18:31-34*)

³²Na, egtekedeg Hésus i owoy sa medoo salu di eg-angay Héulusalém dò. Muna Hésus i, egsetugdugen sa medoo salu di. Tigtu egkegaip da enù ka Héulusalém sa angayan di sa kenà etaw egkelukuy eg-imatay kenagdi, owoy nelimedangan ma sa medoo liyu etaw eg-unut-unut diyà kenagda. Agulé, egtiponen i Hésus sa sepulù owoy duwa salu di anì tulonen di sa mebaelan di dutu Héulusalém dò. ³³Guwaen di, “Taa yu, hih, mangay ki Héulusalém dò. Amuk tumebow ki dutu, mekebegay sa Kakay Langun diyà sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Mesesebaen sa penemdem da meimatayan a, huenan di ibegay da aken diyà sa medoo etaw beken Hudiyu. ³⁴Peumàumaan da aken, owoy teptepan a, owoy tapesen a owoy imatayan da ma aken. Dodoo amuk meuma sa ketelu di agdaw, meenaw a doo.”

Ini Sa Egoh I Santiyago Owoy Si Huwan Migpegeni Diyà Si Hésus
(*Matéyo 20:20-28*)

³⁵Agulé, mig-angay diyà si Hésus Santiyago i owoy si Huwan, sa duwa anak i Sébediyu. Guwaen da, “O Mistelu, ungayà ké baelan ko sa egpegeniyen ké diyà keniko.”

³⁶Eg-igsà Hésus i, guwaen di, “Ngadan sa egpegeniyen yu baelan ku?”

³⁷Egsagbì da, guwaen da, “Amuk meuma sa egoh ko kumematù kani, pepenuu ko ma kami anì mekeununut ké kumematù, sebaen denu kuwanan ko owoy sebaen denu bibang ko.”

³⁸Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagda, “Endà netiigan yu duu sa kebegat sa egpegeniyen yu diyà kenak. Enù di ya, megaga yu pa tumigkel sa kelikutan meukitan ku? Metigkelan yu pa sa dakel lihay peukiten i Nemula diyà kenak?”^j

---

^j **10:38** Mebaluy ma guwaen di, “Megaga yu pa uminem sa inemen ku? Megaga yu pa pebautis yu iling sa kepebautis ku?”

39“Hoò,” guwaen da, “metigkelan ké doo.”

Agulé guwaen i Hésus, “Tuu ini i. Meukitan yu ma doo sa kelikutan mekeuma diyà kenak, owoy sa dakel lihay éhè sa meukitan ku kani.

40Dodoo beken aken sa humemili tayu sa etaw mekepenuu denu kuwanan ku ataw ka denu bibang ku. Si Emà ku polo sa mekehemili sa etaw mekepenuu dahiya.”

41Na, egoh sa sepulù duma salu di migdineg denu sa pinegeni da diyà si Hésus, egbulitan da Santiyago i owoy si Huwan. 42Agulé, sinetipon i Hésus sa langun salu di, owoy guwaen di diyà kenagda, “Netiigan ta doo sa egbaelan sa medoo datù etaw beken Hudiyu, enù ka takaan da egpeges sa medoo etaw da danà sa dakel egkegaga da, owoy takaan da ma kagda egsugù. 43Dodoo endà mebaluy di amuk ilingan yu iya wé egbaelan da. Amuk duen sa etaw diyà keniyu ungayà di egpedakelen di kagdi, petukééyen di polo kagdi lagà sa egsugùsuguen yu. 44Hediya ma, amuk duen etaw diyà keniyu ungayà di pedakelen di kagdi, mepion amuk petukééyen di polo kagdi lagà sa udipen yu. 45Meilingan di ma aken i Kakay Langun, enù ka beken iya sa pesuwan ku mig-angay a diyà tanà anì metabangan a etaw, dodoo mig-angay a dini anì metabangan ku polo sa medoo etaw owoy meimatayan a ma anì melaun ku sa medoo etaw neudipen danà sa salà da.”

Ini Sa Egeh I Hésus Migbulung Sa Maama Langap

(Matéyo 20:29-34; Lukas 18:35-43)

46Na, migtebow Hésus i owoy sa medoo salu di diyà sa menuwa Héliko. Egeh da egtalà dahiya, duen sa etaw temù medoo eg-unut diyà kenagda. Duen ma sa maama langap egpenuu egpegeni pilak diyà sa kilidan kalasada. Iya sa ngadan di si Baltimiyu anak i Timiyu. 47Egeh di neketiig tumalà Hésus i tegeNasalét, eg-umow, guwaen di, “O Hésus, tugod i Dabid, hiduwi ko aken.”

48Eghawidan sa medoo etaw, guwaen da, “Yaka egséléken na.”

Dodoo eg-uman polo eg-umow metaled, guwaen di, “O tugod i Dabid, hiduwi ko aken.”

49Agulé, eg-ugpà Hésus i owoy guwaen di, “Uwit yu diyà kenak.”

Agulé guwaen sa medoo etaw diyà sa langap, “Pebagel ko sa pedu ko. Tigdeg ka dé, enù ka igsasà di kuna angay ka dutu gaa.” 50Hê, petow dé migtigdeg, owoy egoh di miglengà sa sebaen kawal di, mig-angay diyà si Hésus.

51Agulé guwaen i Hésus, “Ngadan iya wé egkeiyapan ko baelan ku diyà keniko?”

Egsagbì sa langap, guwaen di, “O Datù, ungayà ku umilag a hedem.”

52Guwaen i Hésus, “Likù ka dé, enù ka nelikuan ka dé danà sa kepigtuu ko.” Hê, petow dé mig-ilag sa langap, owoy eg-unut-unut ma diyà si Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Migtebow Diyà Hélusalém Owoy Dinatù Da
(*Matéyo 21:1-11; Lukas 19:28-40; Huwan 12:12-19*)

11 ¹Na, egoh da i Hésus egkedapag diyà Hélusalém, buyu da dé dumagpak diyà sa menuwa Bétpagi owoy sa menuwa Bétaniya diyà sa Getan Olibu. Agulé, sinugù i Hésus sa duwa salu di, guwaen di, ²“Huna yu dé angay dutu siedò menuwa tebowon ta. Amuk tumbow yu dutu, hauwen yu sa hinagtay nati asnu igtagkes endà pa nelayam di egkudaan. Lengà yu owoy uwit yu dini. ³Amuk duen etaw umigsà keniyu, guwaen di, ‘Maen di ya eglengaen yu iya wé?’ iya sa sagbì yu, guwaen yu, ‘Igsugù i Datù enù ka duen sa penemdem di owoy ipelikù di mendaa dini.’”

⁴Aglulé, mig-ipanaw sa duwa salu di owoy hinaa da sa nati asnu igtagkes medapag diyà sa pintuan dalesan diyà sa kilidan kalasada. Agulé eglengaen da dé. ⁵Dodoo duen etaw dahiya mig-igsà, guwaen da, “Ngadan sa egbaelan yu? Maen di ya eglengaen yu iya wé?”

⁶Egsagbì da sa tinulon i Hésus diyà kenagda. Hê, egpandayaen da dé kagda. ⁷Aglulé, inuwit da sa nati asnu diyà si Hésus, owoy inampisan da ginis sa iyug di owoy migkudà Hésus i. ⁸Aglulé, itenàtenà sa medoo etaw sa ginis da diyà sa ukitan i Hésus, owoy itenàtenà ma sa medoo liyu etaw sa panga kayu kinuwa da diyà sa kilidan kalasada, enù ka egtandaan da sa kedatù da kenagdi. ⁹Na, sa medoo etaw eg-unut diyà si Hésus, iling ka muna ataw ka hudihudi, eg-edung da eg-ikagi metaled, guwaen da, “Meolò Nemula i. Meolò ma sa pineangay i Datù Nemula. ¹⁰Meolò ma sa Datù sa Tugod i Datù Dabid egtebow dahini. Meolò ma Nemula i diyà langit.”

¹¹Na, egoh i Hésus migtebow diyà Hélusalém, migludep diyà sa Dalesan i Nemula. Agulé, egoh di mighaa sa medoo langun taman dahiya, egpelikù dema lapeg sa medoo salu di eg-angay Bétaniya dò enù ka mahapun dé.

Ini Sa Egoh I Hésus Migtubad Sa Kayu Endà Egbunga
(*Matéyo 21:18-19*)

¹²Na, egoh di sumimag, egpelikù da dema mangay Hélusalém dò kedu Bétaniya. Egoh da eg-ipanaw, egpeketues Hésus i. ¹³Aglulé, egsugpayalen di sa kayu pigus melaweng daun. Huenan di inangay di egtelow amuk duen sa bunga di. Dodoo egoh di nekeuma dé, hinaa di anan daun daa enù ka endà pa neuma sa kebunga di. ¹⁴Aglulé, guwaen di diyà sa kayu, “Edung ini egoh di, endà dé kaenen di etaw sa bunga ko.”

Na, dinineg ma sa medoo salu di iya wé inikagi di.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-angay Diyà Sa Dalesan I Nemula
(*Matéyo 21:12-17; Lukas 19:45-48; Huwan 2:13-22*)

¹⁵Na, egoh da migtebow Hélusalém dò, migludep Hésus i diyà sa Dalesan i Nemula, owoy hinemagawan di sa medoo etaw tegedagang

owoy sa medoo egbeli. Pinekinilid di ma sa medoo lamisan etaw tegesambì pilak owoy sa medoo bangkù sa tegedagang manuk imatayan da ibegay diyà si Nemula. ¹⁶Hinawidan di ma sa medoo etaw eghated sa langun taman da eg-ukit diyà sa duwangen Dalesan i Nemula. ¹⁷Agulé, egtuluen di sa medoo etaw dahiya, guwaen di, “Iya sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di, ‘Sa Dalesan ku, iya sa dalesan atung egsimbaan sa langun etaw diyà siini sinukub langit.’^k Dodoo danà sa egbaelan yu dahini, nebaluy dalesan sa medoo tegelapis polo siini Dalesan i Nemula.”

¹⁸Na, duen medoo ulu-ulu tegesimbà owoy medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis migdineg iya wé inikagi i Hésus. Agulé egseolomoy da eglagbet sa ukit da mimatay kenagdi, dodoo nelimedangan da Hésus i, enù ka egkegaip sa langun etaw sa medoo igtulù di.

¹⁹Agulé, egoh di mahapun dé, eglegkang dema Hésus i owoy sa medoo salu di diyà Hélusalém owoy eglìkù da.

Ini Sa Egketiigan Ta Danà Sa Kayu Tinubad I Hésus
(*Matéyo 21:20-22*)

²⁰Na, umenaw sumimag, egoh da eg-ipanaw egpelikù Hélusalém dò, hinaa da iya wé kayu pigus endà duen bunga di. Tigtu nelaeb dé lapeg sa dalid di nematay. ²¹Agulé, netulengan i Pidelu sa binaelan i Hésus, owoy guwaen di, “O Datù, haa ko sa kayu pigus tinubad ko, nelaeb dé.”

²²Guwaen i Hésus diyà kenagda, “Pigtuu yu dé diyà si Nemula. ²³Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Amuk ikagiyan sa etaw siini getan anì humalì dagat dò, meketuu doo sa inikagi di amuk endà egsagàsagà di epgigtuu, dodoo tigtu epgigtuuwen di polo sa egoh di netuu sa kagi di. ²⁴Huenan di, ini sa eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Amuk egsimbà yu diyà si Nemula owoy duen sa egpegeniyen yu diyà kenagdi, peeles yu dé sa pedu yu epgigtuu sa egoh yu migsakem sa pinegeni yu, agulé begayan i Nemula doo kiyu sa egpegeniyen yu. ²⁵Dodoo amuk egsimbà yu diyà si Nemula, peuloyi yu sa salà duma yu anì ipeuloy ma i Emà ta Nemula diyà langit sa salà binaelan yu. ²⁶[Dodoo amuk endà tigtu yu duu ipeuloy sa salà duma yu, endà ma ipeuloy i Emà ta diyà langit sa salà binaelan yu.]”

Ini Sa Egoh Da Mig-igsà Sa Keduwan Sa Egkegaga I Hésus
(*Matéyo 21:23-27; Lukas 20:1-8*)

²⁷Na, egoh da migtebow dema diyà Hélusalém, egbigkatbigkat Hésus i dalem sa Dalesan i Nemula. Agulé, duen medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy medoo ulu-ulu tegesimbà owoy medoo kaunutan etaw Hudiyu mig-angay da diyà si Hésus. ²⁸Eg-igsà da, guwaen da, “Ngadan

^k 11:17 Basa ko Isayas 56:7; owoy Hilimiyas 7:11

keduwan sa egkegaga ko egbael siini medoo binaelan ko? Ngadan di etaw sa migpeangay keniko?”

²⁹Egsagbi Hésus i, guwaen di, “Duen ma sa igsà ku diyà keniyu. Amuk sagbian yu aken, tulonen ku ma diyà keniyu sa keduwan sa naken egkegaga. ³⁰Enù di ya, ngadan sa migsugù si Huwan egoh di migbautis sa medoo etaw diyà wayeg, ataw ka si Nemula ataw ka sa etaw daa?”

³¹Agulé, egsesigbolowoy da sa kesagbi da, guwaen da, “Amuk sumagbi ki, guwaen ta, ‘Si Nemula sa migsugù kenagdi,’ sumulì mikagi Hésus i guwaen di, ‘Maen di ya atu endà egpigtuuwen yu duu?’ ³²Dodoo endà ma sumagbi ki, guwaen ta, ‘Sa etaw daa.’”

Na, endà sumagbi da etaw daa sa migsugù si Huwan enù ka nelimedangan da sa medoo etaw enù ka netuuwan sa langun etaw kagdi sa tegesugkow i Nemula. ³³Huenan di, egsagbi da diyà si Hésus, guwaen da, “Enday ta duu. Endà netiigan ké duu sa migsugù si Huwan.”

Agulé guwaen i Hésus, “Amuk hediya, endà ma tulonen ku duu diyà keniyu sa keduwan sa naken egkegaga.”

Ini Sa Ego I Hésus Pineligadan Di Sa Medoo Kaunutan Hudiyu

(*Matéyo 21:33-46; Lukas 20:9-19*)

12 ¹Na, migtulon peligad Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Duen sa maama mighemula palas diyà sa tanà di. Linesed di, owoy tinosongon di sa dakel batu kenà da humemeg palas, owoy binaelan di ma sa lawì mehagtaw kenà sa tegebantay umugpà. Agulé, igsalig di diyà sa medoo etaw tegeipat, enù ka mangay mediyù dò. ²Agulé, egoh di neuma sa bulan di kepupu sa bunga di, pineangay di sa egsugùsuguen di diyà sa medoo tegeipat anì kuwaen di sa hagdi baed. ³Dodoo egoh sa egsugùsuguen di migtebow, egsabaan sa medoo tegeipat polo kagdi owoy egsebalbalen da ma owoy eghemagawan da, dodoo endà duen sa igbegay da. ⁴Agulé, pineangay sa épê hinemulaan sa sebaen ma egsugùsuguen di diyà kenagda. Dodoo egsebalbalen da sa ulu di owoy egpeumàumaan da ma. ⁵Agulé, pineangay dema sa épê hinemulaan sa sebaen ma egsugùsuguen di, dodoo inimatayan da polo. Medoo ma sa liyu egsugùsuguen di pineangay di diyà kenagda, dodoo duen sa binalbal da owoy duen ma sa inimatayan da. ⁶Agulé, iya sa tigtu hudihudi pineangay di diyà kenagda sa anak di eghiduwan di, enù ka diyà sa penemdem di meadatan da doo sa anak di. ⁷Dodoo egoh di migtebow, egseolomoy sa medoo tegeipat, guwaen da, ‘Ini sa etaw kumuwa siini tanà lalawan di diyà sa emà di. Téél yu dé, imatayan ta anì nita polo sa hinemulaan.’ ⁸Agulé, sinigkem da owoy inimatayan da owoy igbuung da sa lawa di diyà dibaluy sa hinemulaan.

⁹“Na, tulonen ku diyà keniyu sa mebaelan sa épê hinemulaan. Angayen di doo mimatay siedò medaet etaw owoy isalig di sa hinemulaan di

diyà sa medoo liyu etaw. ¹⁰Lagà yu endà nekebasa siini kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Sa sebaen batu inekedan sa medoo egbael dalesan pulung batu enù ka guwaen da dò endà duen ulan di, iya polo sa tigtu miulan batu hinemili ku.

¹¹Anan mepion iya wé binaelan i Datù, huenan di meolò kagdi i.¹”

¹²Agulé, egoh sa medoo ulu-ulu etaw Hudiyu migdineg iya wé, netiigan da kagda sa egkesugat peligad i Hésus. Huenan di, ungayà da hedem sigkemen da Hésus i, dodoo endà megaga da duu enù ka nelimedangan da sa medoo etaw eg-unut-unut diyà kenagdi. Hê, sinalidan da dé Hésus i.

Ini Sa Ketulù I Hésus Denu Sa Kebayad Da Pelesintu

(Matéyo 22:15-22; Lukas 20:20-26)

¹³Agulé, duen дума etaw Palasiyu owoy дума etaw i Datù Hélod pineangay sa medoo ulu-ulu etaw Hudiyu diyà si Hésus anì metipu da kagdi amuk meamu sa kagi di. ¹⁴Egoh da migtebow diyà si Hésus, guwaen da, “O Mistelu, netiigan ké anan tuu sa langun eg-ikagiye ko. Endà eghalihalien ko duu sa igtulù ko sumalà dé sa balangan etaw egdineg, dodoo metudà polo sa ketulù ko sa uyot i Nemula. Na, duen ma sa igsà ké diyà keniko. Enù di ya, meketipay ki pa sa uledin igsugkow i Mosis amuk megay ki pelesintu diyà si Sisal sa Sulutan ta dutu Loma dò? Megay ki ataw ka endà?”

¹⁵Dodoo netiigan i Hésus sa pandapat da medaet, huenan di guwaen di, “Maen di ya egtepengan yu aken? Uwit yu diyà kenak sa kuleta anì hauwen ku.”

¹⁶Hê, igbegay da diyà si Hésus. Agulé guwaen di, “Ngadan iya wé etaw diyà sa kuleta owoy sa surat di?”

Guwaen da egsagbi, “Iya si Sisal sa Sulutan ta.”

¹⁷Agulé guwaen i Hésus, “Amuk hediya, begayi yu diyà si Sulutan Sisal sa hagdi egpegeniyen, owoy begayi yu ma diyà si Nemula sa hagdi egpegeniyen.”

Hê, tigtu egkegaip da egoh da migdineg iya wé sagbi di.

Ini Sa Egoh Da Mig-igsà Si Hésus Denu Sa Keenaw Sa Nematay

(Matéyo 22:23-33; Lukas 20:27-40)

¹⁸Na, duen etaw Sadusiyu mig-angay da eg-igsà diyà si Hésus. Kagda sa etaw Hudiyu egtulù endà umenaw di gaa sa etaw nematay. ¹⁹Guwaen da, “O Mistelu, duen sa igsulat i Mosis diyà kenita denu sa egbaelan ta amuk nematay sa maama épê sawa dodoo endà duen anak da. Iya sa baelan

¹ 12:10-11 Basa ko Isalem 118:22-23

di, ipesawa diyà sa hadi di sa balu anì dumuen anak da lagà sa anak sa maama nematay. ²⁰Na, duen pitu maama setelahadiyay. Agulé migsawa sa kakay da, dodoo endà duen anak da egoh di nematay. ²¹Hê, inited sa tigtu hadi di sa sawa sa kakay di, dodoo nematay ma egoh di endà pa duen anak da. Hediya ma sa nebaelan sa ketelu maama taman sa kepitu. ²²Neseketugdugtugdug sa pitu telehadi egsawa sa bayi, dodoo langun da nematay endà mig-anak da. Agulé, hudihudi nematay sa bayi. ²³Na, tulon ko kenami. Amuk meuma sa keenaw sa etaw nematay, ngadan tayu di etaw sa mesawa siedò bayi diyà siini pitu telehadi? Enù ka anan da migsawa kenagdi egoh anay.”

²⁴Agulé migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tigtu eg-amu sa penemdem yu, enù ka endà netiigan yu duu sa kagi i Nemula igpesulat owoy endà ma netiigan yu duu sa egkebaelan i Nemula danà sa tunung di. ²⁵Amuk enawen i Nemula sa etaw nematay, endà dé sesawaay da enù ka lagà da dé egsugùsuguen di diyà langit. ²⁶Endà netiigan yu duu denu sa keenaw sa etaw nematay enù ka lagà yu endà nekebasa sa kagi i Nemula igsulat i Mosis denu sa egoh sa kayu egleleg egoh i Nemula mig-ikagi diyà kenagdi, guwaen di, ‘Aken sa Nemula epgigtuuwen da i Ablaham owoy si Isak owoy si Hakob.’” ²⁷Na, egoh i Nemula mig-ikagi iya wé diyà si Mosis, nelugay da dé nematay si Ablaham owoy si Isak owoy si Hakob. Apiya di pa nematay da dé diyà tanà, nehagtay da doo diyà sa kehaa i Nemula. Iya maen di ya tigtu eg-amu yu enù ka guwaen yu dò endà umenaw sa etaw nematay.”

Ini Sa Tigtu Mapulù Uledin I Nemula
(*Matéyo 22:34-40; Lukas 10:25-28*)

²⁸Na, duen ma etaw tegetulù uledin igsugkow i Mosis dahiya migdineg sa kesigbolow da diyà si Hésus. Egoh di neketiig tigtu mepion sa sagbì i Hésus diyà sa medoo Sadusiyu, eg-igsà ma, guwaen di, “O Mistelu, ngadan sa tayu mapulù uledin diyà sa langun uledin igsugkow i Mosis egoh anay?”

²⁹Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Ini sa tigtu mapulù uledin di,
‘O medoo tugod i Islaél, taa yu hih, sebaen daa sa Datù ta si Datù
Nemula,

³⁰huanan di, pusungi yu sa Datù yu si Nemula.

Peunuti yu diyà kagdi sa langun pedu yu
owoy sa langun penemdem yu owoy sa langun egkegaga yu.”

³¹Owoy ini sa keduwa di uledin mapulù,

‘Hiduwi ko sa duma ko éhê mendaa sa kehidu ko keniko.’”

---

^m 12:26 Basa ko Éksodo 3:6   ⁿ 12:29-30 Basa ko Dutilonomiyu 6:4   ^o 12:31 Basa ko Lébitiko 19:18

Na, endà duen liyu uledin mekelowon diyà siini duwa uledin di.”

³²Agulé mig-ikagi sa tegetulù uledin, guwaen di, “O Mistelu, mepion iya wé sagbi ko. Tuu sa guwaen ko si Nemula daa sa Datù ta owoy endà duen sa liyu Nemula. ³³Tuu ma sa guwaen ko ipusung ta Nemula i owoy ipeunut ta diyà kagdi sa langun pedu ta owoy sa langun egkegaga ta, owoy hiduwan ta ma sa duma ta éhê mendaa sa kehidu ta kenita. Uman pa mepion sa kepangunut ta siini duwa uledin diyà sa keimatay ta hinagtay ulowen diyà si Nemula ataw ka sumalà dé sa liyu ibegay ta diyà kagdi.”

³⁴Egoh i Hésus neketiig milantek sa sagbi sa tegetulù uledin, guwaen di diyà kenagdi, “Buyu ka dé mekeunut sa kedatù i Nemula.”

Huenan di, endà dé duen etaw eg-uman eg-igsà diyà si Hésus, enù ka egkelenawan da amuk metepelan da.

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Datù Eg-angat-angatan Sa Medoo Hudiyu
(*Matéyo 22:41-46; Lukas 20:41-44*)

³⁵Na, egoh i Hésus egtulù diyà sa Dalesan i Nemula, guwaen di, “Maen di ya iya sa igtulù sa medoo tegetulù uledin denu si Mésayas sa Tigtu Datù eg-angat-angatan sa medoo Hudiyu, guwaen da kagdi gaa sa tugod i Dabid egoh anay? ³⁶Na, tuu iya wé inikagi da, dodoo pinesulat sa Metiengaw Suguy i Nemula Dabid i egoh anay, guwaen di,

‘Ini sa kagi i Datù Nemula diyà sa Datù ku, guwaen di,

Penuu ka dahini denu kuwanan ku taman atuwon ku sa medoo kuntelà ko owoy ipeutuh ku keniko.’^p

³⁷Na, amuk iya sa kagi i Dabid egoh anay denu si Mésayas, guwaen di ‘Datù ku’, endà mebaluy di amuk tugod i Dabid daa kagdi i, dodoo Datù di polo.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Medaet Adat Sa Medoo Tegetulù Uledin
(*Matéyo 23:1-36; Lukas 20:45-47*)

Na, tigtu egkeiyap sa medoo etaw egdineg sa igtulù i Hésus. ³⁸Agulé, eg-uman egtulù diyà kenagda, guwaen di, “Hahaa yu sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis anè endà umiling yu kenagda. Igluhub da takà sa metaes kawal da metolol, owoy egkeiyap da ma amuk egsaluan etaw kagda diyà sa padian. ³⁹Amuk mangay da diyà sa simbaan, ungayà da menuu da diyà sa bangkù ginelal. Owoy amuk mangay da diyà pista, ungayà da kagda sa muna pekaenen. ⁴⁰Egtepelen da ma sa medoo dalesan sa bayi balu danà sa medoo pandapat da, dodoo eglidungen da sa medaet egbaelan da. Amuk hauwen da etaw, melugay da ubòubò egsimbà. Huenan di, uman pa dakel sa kepigtamay i Nemula mekeuma diyà kenagda.”

Ini Sa Egeh I Hésus Mig-olò Sa Kebegay Sa Bayi Balu
(*Lukas 21:1-4*)

⁴¹Na, egpenuu Hésus i dalem sa Dalesan i Nemula medapag diyà sa atung taguan pilak ibegay etaw. Eghauwen di sa medoo etaw egdalem pilak dahiya. Duen medoo kawasà etaw egdalem dahiya sa medoo pilak. ⁴²Agulé, migtebow sa bayi balu pubeli owoy egdalem di sa duwa tukéy kuleta di tigtu diisek sa lagà di. ⁴³Agulé, sinetipon i Hésus sa medoo salu di, owoy guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Miglowon polo sa igbegay siini bayi balu pubeli diyà sa igbegay sa langun duma etaw. ⁴⁴Iya maen di ya enù ka endà egkelikutan da egbegay enù ka medoo sa pantiyali da. Dodoo siini bayi balu pubeli, inimet di sa langun kehagtayan di egbegay, apiya di pa pubeli daa.”

Ini Sa Egeh I Hésus Migtulon Sa Dalesan I Nemula Mekedan
(*Matéyo 24:1-2; Lukas 21:5-6*)

13 ¹Na, egoh i Hésus eglauun kedu diyà sa Dalesan i Nemula, eg-ikagi sa sebaen salu di, guwaen di, “O Mistelu, haa ko siini Dalesan i Nemula. Tigtu metolol siini medoo batu binaelan da dalesan owoy tigtu metolol ma siini dalesan binaelan da.”

²Agulé guwaen i Hésus, “Apiya di pa eg-oloen yu siini metolol dalesan eghauwen yu, tumbow pa sa agdaw di mekedan langun. Megubal sa kelatkat di anan batu sinelogsudlogsud anì pa sebaen sa mesamà.”

Ini Sa Tinulon I Hésus Sa Medoo Medaet Tumbow Diyà Tanà
(*Matéyo 24:3-14; Lukas 21:7-19*)

³Na, egoh da migtebow diyà sa Getan Olibu, migpenuu Hésus i owoy egsugpayalen di sa Dalesan i Nemula. Agulé, mig-angay da diyà kenagdi Pidelu i owoy si Santiyago owoy si Huwan owoy si Andelis. Egoh da eglebù, eg-igsà da, ⁴guwaen da, “Tuloni ko kami, hih, nengan di ya tumbow iya wé tinulon ko? Ngadan sa tandà di amuk buyu meuma iya wé?”

⁵Mig-edung Hésus i egtulù, guwaen di, “Tulik yu anì endà meakalan yu, ⁶enù ka dumuen sa medoo etaw tegeakal tumbow peiling kenak guwaen da kagda gaa si Kelistu. Hê, meakalan da sa medoo etaw umunut diyà kenagda. ⁷Amuk dinegen yu sa medoo etaw egsegilaway medapag diyà keniyu ataw ka sa lalag sa gila dutu mediyù dò, yoko egkelimedangan na, enù ka muna pelawà mikit siini medoo medaet diyà tanà, dodoo beken pelà iya sa tandà di meuma sa sabuhanan agdaw. ⁸Mesegila sa medoo etaw, enù ka sa medoo etaw diyà sa sebaen tanà mangay da gumila diyà sa sebaen ma tanà, owoy sa medoo etaw sa sebaen datù mangay da gumila diyà sa sebaen ma datù. Dumuen ma

dakel linug owoy dakel bitil umukit diyà sa medoo balangan tanà. Dodoo apiya di pa medaet iya wé meukitan yu, iya polo sa edungan sa kelikutan yu tumbow, lagà sa edungan sa kesakit sakal tugedamen sa bayi amuk lesutan.

⁹“Dodoo tulik yu, enù ka sigkemen da kiyu owoy agaken da ma kiyu diyà sa uwis. Tapesen da ma kiyu diyà sa medoo simbaan Hudiya. Uwiten da ma kiyu diyà sa medoo sulutan owoy sa medoo datù ma danà sa kepigtuu yu diyà kenak. Meketulù yu doo diyà kenagda sa Mepion Tegudon denu kenak. ¹⁰Amuk endà pa neuma sa sabuhanan agdaw, muna pelawà mekeseluh siini Mepion Tegudon diyà sa langun etaw diyà siini sinukub langit. ¹¹Amuk sigkemen da kiyu anì meuwit yu diyà sa uwis, yoko egkebukul la egpenemdem sa ikagiyan yu diyà kenagda. Amuk meuma sa egoh yu sumagbì, mebegayan yu doo sa kagi milantek enù ka beken danà sa niyu penemdem daa dodoo danà yu polo netulù sa Metiengaw Suguy i Nemula. ¹²Apiya sa etaw telehadi, ipesigkem da sa duma da anì ipeimatay da. Hediya ma, ipeimatay ma sa medoo maama sa anak da, owoy kuntelaen ma sa medoo batà sa lukes da anì ipeimatay da. ¹³Melepuhan langun etaw kiyu danà sa kepigtuu yu kenak. Dodoo amuk metigkelan sa etaw siini langun kelikutan, mebegayan doo sa lalù endà meelut di.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Tigtu Medaet Tumbow
(*Matéyo 24:15-28; Lukas 21:20-24*)

¹⁴Guwaen i Hésus, “Na, dumuen ma sa etaw tumbow mael medaet dalem sa Dalesan i Nemula sa kenà di endà mekepandayà.^q Na, amuk egpekebasa yu sa kagi i Nemula igpesulat, petiigtiig yu. Na, amuk hauwen yu siedò medaet diyà sa Dalesan i Nemula, pelaguy yu angay yu diyà sa medoo getan, kiyu i eg-ugpà diyà tanà Hudiya. ¹⁵Amuk diyà duwangen sa etaw owoy diatas sa langun taman di, endà mebaluy di amuk gumemow angayan di, dodoo salidan di dé polo. ¹⁶Diya ma amuk diyà tinibah sa etaw, endà mebaluy di amuk lumikù angayan di sa kawal di, dodoo melaguy dé polo. ¹⁷Amuk meuma iya wé, mepasangan da temù sa medoo bayi obol owoy sa medoo egpesusu tukééy anak da enù ka melikutan da melaguy. ¹⁸Huenan di, simbà yu diyà si Nemula anì endà mekepelayuy yu amuk timpù udan. ¹⁹Enù ka tigtu medaet temù iya wé kelikutan mekeuma diyà tanà. Endà pa duen di sa kelikutan uman pa medaet hinaa ta edung sa egoh i Nemula migbael tanà taman ini egoh di, owoy endà ma dumuen sa kelikutan lumowon sa kedaet di diyà iya wé tumbow. ²⁰Dodoo kinulangan i Nemula sa lugay siedò medaet, enù ka amuk endà kulangan di duu, mekesugsug sa langun etaw. Dodoo

---

^q 13:14 Basa ko Daniyél 9:27; 11:31; 12:11

kinulangan di dé sa lugay di danà sa kehidu di sa medoo etaw hinemili di.

²¹“Na, amuk duen etaw mikagi diyà keniyu, guwaen da, ‘Haa yu, kaini dé sa Tigtu Datù sinugù i Nemula,’ ataw ka guwaen da, ‘Haa yu, daedò é kagdi i,’ yoko egpigtuu duu iya wé. ²²Enù ka tumbow pa sa medoo etaw tegebutbut, owoy guwaen da dò kagda gaa sa Tigtu Datù sinugù i Nemula, ataw ka ubòubò da tegesugkow i Nemula. Mael da doo sa medoo panduan owoy sa medoo tandà egkegaipan etaw, enù ka iya sa ungayà da akalan da hedem sa medoo etaw hinemili i Nemula, asal mebaluy. ²³Huenan di, tulik yu anì endà meakalan yu, enù ka tapay dé tinulon ku langun iya wé diyà keniyu egoh di endà pa tumbow.”

Ini Denu Sa Kepelikù Sa Kakay Langun

(Matéyo 24:29-31; Lukas 21:25-28)

²⁴Agulé guwaen i Hésus, “Amuk meubus iya wé kelikutan, dumeleman sa tanà enù ka kumeitem sa agdaw owoy endà ma sumenang sa bulan. ²⁵Menabù ma sa medoo bituen kedu diyà langit, owoy humalihali sa langun eghauwen ta diyà langit. ²⁶Iya pelawà hauwen etaw aken i Kakay Langun tumbow peunutan gaeb, owoy tigtu dakel sa egkegaga ku kumematù owoy dakel ma sa senang ku. ²⁷Owoy peangayen ku ma sa medoo egsugùsuguen ku diyà sa langun uwang tanà anì setiponen da sa langun etaw hinemili ku, sumalà dé sa kenà da eg-ugpà diyà siini sinukub langit.”

Ini Sa Balatan Diyà Sa Kayu Egtugbung

(Matéyo 24:32-35; Lukas 21:29-33)

²⁸Eg-uman Hésus i egtulù, guwaen di, “Taa yu, hih, siini balatan denu sa kayu pigus. Amuk egtugbung sa kayu pigus owoy egdaun sa medoo panga di, metiigan yu doo medapag dé sa meedup agdaw. ²⁹Hediya ma, amuk hauwen yu siedò medoo tinulon ku umukit, metiigan yu ma doo buyu a dé pelikù. ³⁰Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Sa medoo duma ta eg-ugpà diyà tanà ini egoh di, amuk endà pa mematay da langun, hauwen da doo iya wé tinulon ku umukit. ³¹Mekedan pa sa langit owoy siini tanà, dodoo endà mekedan sa kagi ku taman melugay.”

Endà Duen Etaw Meketiig Sa Ulas Di Tumbow

(Matéyo 24:36-44)

³²Guwaen i Hésus, “Endà tulonen ku duu diyà keniyu sa agdaw ku pelikù ataw ka sa ulas di. Endà duen etaw meketiig sa kepelikù ku, iling ka sa medoo egsugùsuguen i Nemula diyà langit ataw ka aken i Anak i Nemula, enù ka si Emà ku daa sa meketiig. ³³Huenan di, tulik yu owoy hahaa yu, enù ka endà egketiigan yu duu sa atas ku pelikù. ³⁴Lagà a sa

etaw mangay mediyù dò owoy endà egtulonen di duu sa atas di pelikù. Igsalig di sa medoo langun taman di diyà sa medoo egsugùsuguen di, owoy igsgùg di ma diyà sa uman sebaen etaw sa hagda galebek, owoy inikagiyan di ma sa tegebantay selat anì tigtu egtulik. ³⁵Huenan di, tulik yu enù ka endà netiigan yu duu sa atas ku pelikù, aken i épè dalesan, enù ka mebaluy mahapun ataw ka teliwadà sigep ataw ka umukolò manuk ataw ka magtu kesimag. ³⁶Tulik yu takà anì endà mepetow yu amuk metebowon ku kiyu egtudug. ³⁷Na, eg-ikagiyan ku ma diyà sa langun etaw ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu anì tumulik yu langun.”

Ini Sa Egeh Da Miglagbet Sa Ukit Keimatay Da Si Hésus
(*Matéyo 26:1-5; Lukas 22:1-2; Huwan 11:45-53*)

14 ¹Na, duwa pa agdaw meuma sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula, owoy iya ma sa pista egeh da egkaen sa epan endà duen igpelenuk di. Agulé, eglagbeten sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin sa ukit kesigkem da si Hésus anì ipeimatay da, enù ka ungayà da lidungen da diyà sa medoo etaw. ²Egseolomoy da, guwaen da, “Endà mebaluy di sigkemen ta kagdi i diyà siini pista, enù ka sulian kéen sa medoo etaw.”

Ini Sa Egeh I Hésus Hinududan Lana
(*Matéyo 26:6-13; Huwan 12:1-8*)

³Na, egeh i Hésus diyà sa menuwa Bétaniya, eggemow diyà sa dalesan i Simon, sa etaw nelikuan dempid. Agulé, egeh da egkaen pelà, duen sa bayi migtebow eg-uwit sa metolol tukéey butul alabastelu nepenù lana mepion ngadeg pinengadanan da naldo owoy tigtu mapulù. Agulé migdapag diyà si Hésus. Hè, tinepù di sa lieg butul owoy hinudud di sa lana diyà sa ulu i Hésus. ⁴Aglulé, egbulit sa duma etaw dahiya egeh da mighaa sa binaelan di, owoy egseolomoy da, guwaen da, “Maen di ya linemet di iya wé lana? ⁵Mepion polo hedem amuk dagangen di anì mekekuwa medoo pilak anì mekebegay diyà sa medoo etaw pubeli, enù ka subela telu gatus sa lagà di.”

Aglulé, tigtu egsesigbolowen da sa bayi. ⁶Dodoo guwaen i Hésus, “Pandayà yu dé. Yoko egsigbolow duu, enù ka tigtu mepion temù sa binaelan di diyà kenak. ⁷Enù ka tapay doo duen sa etaw pubeli diyà keniyu anì mebuligan yu ma kagda sumalà dé sa agdaw di. Dodoo aken, endà dé iseg a melugay mugpà diyà keniyu. ⁸Binaelan siini bayi diyà kenak taman sa negaga di egbael. Hinududan di aken lana anì tapayen di pepion sa lawa ku sa egeh ku ilebeng. ⁹Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Endà melipengan di etaw kagdi i, enù ka metulon iya wé binaelan di diyà kenak, sumalà dé sa menuwa diyà siini sinukub langit kenà da egtulù sa Mepion Tegudon.”

Ini Sa Egoh I Hudus Migtampil Diyà Sa Kuntelà I Hésus
(*Matéyo 26:14-16; Lukas 22:3-6*)

¹⁰Na, duen sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu i Hésus, si Hudus Iskaliyot. Mig-angay eg-olom diyà sa medoo ulu-ulu tegesimbà anì mekuwa da Hésus i danà sa baelan di. ¹¹Egoh da neketiig sa penemdem i Hudus, neanggan da owoy migpasad da megay pilak diyà kenagdi. Hê, mig-edung dé Hudus i eglagbet sa mepion gai di megay si Hésus diyà kenagda.

Migkaen Da Sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay I Nemula
(*Matéyo 26:17-25; Lukas 22:7-14,21-23; Huwan 13:21-30*)

¹²Na, neuma dé sa muna agdaw sa pista da egkaen sa epan endà duen ipelenuk di. Iya ma sa agdaw da eg-imatay sa anak kebilibili kaenen da amuk egpista da sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. Huenan di, eg-igsà sa medoo salu i Hésus, guwaen da, “Ngadan sa kenà ko egpeangay kenami anì tapayen ké mael sa kaenen ta egpista sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula?”

¹³Agulé, sinugù i Hésus sa duwa salu di, guwaen di, “Angay yu dutu siedò menuwa, owoy hauwen yu dahiya sa maama eg-otol buyung nepenù wayeg. Unut yu kenagdi ¹⁴mangay diyà sa dalesan gemowon di. Ikagi yu diyà sa épê dalesan, guwaen yu, ‘Ini sa kagi i Mistelu, kenà sa sibay ko gaa kenà di egkaen siini pista ta lapeg sa medoo salu di?’ ¹⁵Agulé, ipehaa di diyà keniyu sa dakel sibay lekeatas duen lamisan owoy langun taman eg-ipaten diyà pista. Dahiya sa kenà yu egtapay sa pista.”

¹⁶Agulé, eg-ipanaw sa duwa salu di eg-angay Hélusalém dò, owoy hinaa da sa langun tinulon i Hésus diyà kenagda. Agulé, egtapayen da sa kaenen da egpista.

¹⁷Na, egoh di mahapun dé, egkesetipon da Hésus i owoy sa sepulù owoy duwa salu di diyà sa dalesan. ¹⁸Agulé, egoh da egkaen pelawà diyà sa lamisan, eg-ikagi Hésus i, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Duen sa sebaen etaw diyà keniyu duma ta egkaen ini egoh di sa megay kenak diyà sa kuntelà ku anì meimatayan a.”

¹⁹Hê, egkebukul da temù, owoy sigbaenbaenay da eg-igsà diyà kenagdi, guwaen da, “O Datù, beken aken sa inikagi ko?”

²⁰Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Iya sa megay kenak diyà sa medoo kuntelà ku sa sebaen etaw diyà keniyu i sepulù owoy duwa salu ku. Kagdi sa duma ku egkesetugen egkaen diyà siini bilu. ²¹Mematay a doo, aken i Kakay Langun, enù ka meketuu sa kagi i Nemula igpesulat denu kenak. Dodoo tigtu mepigtamayan sa maama megay kenak diyà sa medoo kuntelà ku. Adi-adi pa hedem amuk endà inanak iya wé maama.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Labung I Datù
(*Matéyo 26:26-30; Lukas 22:14-20; 1 Kolintu 11:23-25*)

²²Na, egoh da egkaen pelawà, sinabaan i Hésus sa sebaen epan owoy migsimbà egpesalamat diyà si Nemula. Agulé, tinepitepi di owoy igtukid di igbegay diyà sa medoo salu di. Guwaen di, “Kuwa yu owoy kaen yu dé, enù ka ini sa lawa ku.”

²³Agulé, sinabaan di ma sa tabù duen wain, owoy migsimbà ma egpesalamat diyà si Nemula. Agulé, tinukid di egbegay sa medoo salu di, owoy langun da mig-inem iya wé. ²⁴Guwaen i Hésus, “Ini sa depanug ku lumesut amuk meimatayan a anì metigtuwan sa salà sa langun etaw. Siini depanug ku, iya sa tandà di neketuu sa magtu ukit igpasad i Nemula umaluk etaw. ²⁵Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Endà dé uminem a uman siini wain eg-inemen ta taman endà uminem ki sa magtu wain diyà sa kedatù i Nemula.”

²⁶Agulé egduyuy da eg-olò si Nemula. Agulé eg-ipanaw da eg-angay Getan Olibu dò.

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Kepalaw I Pidelu Kenagdi
(*Matéyo 26:31-35; Lukas 22:31-34; Huwan 13:36-38*)

²⁷Agulé, eg-ikagi Hésus i diyà sa medoo salu di, guwaen di, “Melaguy yu langun igkani owoy salidan yu aken, enù ka meketuu sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

‘Meimatayan ku sa etaw tegeipat kebilibili,
hê, mesepalak sa medoo kebilibili.’^r

²⁸Dodoo amuk meenaw a dema, hunawan ku kiyu mangay Galiliya dò.”

²⁹Agulé guwaen i Pidelu diyà kenagdi, “Apiya sumalid sa langun duma ta, endà sumalid a, aken i.”

³⁰Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniko. Egoh sa ebos endà pa umukolò taman duwa gulê igkani sigep, palawen ko polo aken beken duma ko taman telu gulê.”

³¹Dodoo pinebagel i Pidelu sa kagi di, guwaen di, “Endà dé palawen ku duu kuna, apiya di pa meseselengan ki mematay.”

Hediya ma sa inikagi sa medoo duma salu di.

Ini Sa Egoh I Hésus Migsimbà
(*Matéyo 26:36-46; Lukas 22:39-46*)

³²Na, egoh da migtebow diyà sa kenà hinemulaan kepengadan da Gétsémani, eg-ikagi Hésus i diyà sa medoo salu di, guwaen di, “Penuu yu dini, enù ka mangay a sumimbà daedò é.”

---

^r 14:27 Basa ko Sakaliyas 13:7

³³Agulé, inuwit di Pidelu i owoy si Santiyago owoy si Huwan. Hê, egkedaet temù sa pedu di owoy tigtu egkebukul ma, ³⁴owoy guwaen di, “Tigtu medaet sa pedu ku, owoy lagà a buyu mematay danà sa pedu ku medaet. Ugpà yu pelawà dini. Yoko egtudug ga, dodoo tulik yu polo.”

³⁵Agulé, migtangka tukéey Hésus i diyà kenagda, owoy miglagkeb diyà tanà. Egsimbà diyà si Nemula anì endà meukitan di duu sa dakel kelikutan di, asal mebaluy. ³⁶Guwaen di, “O Emà ku, megaga ko mael langun. Huenan di, amuk mebaluy, kedani ko diyà kenak siini dakel kelikutan ku lagà wain mepait buyu egkeinem ku. Dodoo peukit ko diyà kenak sa niko uyot, beken sa naken.”

³⁷Agulé, migpelikù Hésus i diyà sa kenà sa telu salu di, owoy eghauwen di kagda egtudug. Guwaen di diyà si Pidelu, “O Simon, neketudug yu dé atu? Maen di ya endà metigkelan yu duu taman sakaulas daa? ³⁸Yoko egtudug ga, dodoo simbà yu polo anì endà mekeukit yu diyà sa kenà sa pedu yu tepengan anì endà ma mekebael yu salà. Apiya di pa meiyap sa pedu yu mangunut diyà kenak, melenek doo sa lawa yu.”

³⁹Agulé, migtangka dema Hésus i diyà kenagda, owoy egsimbà dema éhê mendaa sa kagi di egoh di muna migsimbà. ⁴⁰Agulé, migpelikù dema diyà sa telu salu di, owoy eghauwen di kagda egtudug enù ka endà metigkelan da duu sa pilut da. Egoh di mig-enaw kenagda, endà netiigan da duu sa sagbì da diyà kenagdi.

⁴¹Agulé, egoh i Hésus neubus egsimbà sa ketelu di gulê, egpelikù dema diyà kenagda owoy guwaen di, “Ay, maen di ya takà yu polo egtudug? Naal dé. Neuma dé sa ulas egoh ku mekebegay diyà sa medoo etaw tegebael salà, aken i Kakay Langun. ⁴²Enaw yu dé. Haa yu, dahini dé sa etaw megay kenak diyà sa kuntelà ku. Mangay ki dé tumelabuk kenagdi.”

Ini Sa Egoh I Hésus Sinigkem

(Matéyo 26:47-56; Lukas 22:47-53; Huwan 18:3-12)

⁴³Hê, egoh i Hésus eg-ikagi pelà, migtebow Hudas i, sa sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu di. Duen medoo etaw mig-unut kenagdi migkemkem sundang owoy lubog. Kagda sa pineangay sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin owoy sa medoo kaunutan Hudiyu. ⁴⁴Na, si Hudas sa migtampil diyà sa kuntelà i Hésus, tapay dé tinulon di diyà sa medoo etaw sa tandà baelan di, guwaen di, “Iya sa etaw eglagbeten yu sa ingadekan ku. Sigkem yu dé owoy bantayi yu temù amuk eg-uwiten yu kagdi.”

⁴⁵Na, egoh i Hudas migtebow dahiya, eg-angay egdapag diyà si Hésus owoy guwaen di, “O Mistelu.” Hê pinengadekan di. ⁴⁶Agulé, egsigkemen da Hésus i owoy meeles ma sa kesabà da. ⁴⁷Dodoo, duen sa sebaen duma i Hésus mighugut sa sundang di owoy tinigbas di sa egsugùsuguen sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Hê, nelaplap sa telinga di. ⁴⁸Agulé, eg-ikagi

Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Maen di ya eg-uwit yu sundang owoy lubog egoh yu eg-angay egsigkem kenak? Beken a etaw tegelampas. ⁴⁹Uman agdaw takà a egtulù keniyu diyà sa Dalesan i Nemula, dodoo endà egsigkemen yu duu aken. Dodoo ukitan ku dé siini kebael yu kenak, enù ka neketuu dé sa kagi i Nemula igpesulat denu kenak.”

⁵⁰Hê, migpelaguy sa medoo salu di owoy sinalidan da kagdi i.

⁵¹Na, duen ma sa melaud dahiya mig-emut kayab eg-unut diyà si Hésus. Egtegelen da ma egsabà sa medoo duma i Hudan, ⁵²dodoo sa kayab di daa sa nesabaan da nesalidan di. Hê, nekepelaguy dé migpelawalawa.

Ini Sa Egoh I Hésus Diyà Sa Taengan Sa Medoo Kaunutan Hudiyu
(*Matéyo 26:57-68; Lukas 22:54-55,63-71; Huwan 18:13-14,19-24*)

⁵³Agulé, inuwit da Hésus i eg-angay diyà sa dalesan sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Nesetipon da dahiya sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kaunutan Hudiyu owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. ⁵⁴Migtangkà ma Pidelu i eg-unut diyà kenagda eg-angay dutu, dodoo neketaman daa diyà sa duwangen sa dalesan sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Agulé migpenuu dahiya diyà sa kenà sa medoo tegebantay enù ka eg-ingadang ma diyà sa apuy da.

⁵⁵Na, sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa langun kaunutan Hudiyu, eglagbeten da sa kenà i Hésus mekesalà anì tipuwen da anì ipeimatay da. Dodoo, endà duen sa salà di netiigan da. ⁵⁶Apiya di pa egbutbut sa medoo etaw egtipu si Hésus, endà doo nesetepeng sa inikagi da.

⁵⁷Agulé, duen ma liyu etaw butbuten migtigdeg dahiya, owoy egtipuwen da Hésus i. ⁵⁸Guwaen da, “Dinineg ké sa inikagi siini etaw, guwaen di melukat di gaa siini Dalesan i Nemula binaelan etaw, owoy amuk meuma sa telu agdaw, petigdegen di gaa sa magtu endà binaelan di etaw.”

⁵⁹Dodoo apiya di pa iya sa tinulon da, endà doo nesesebaen sa kagi da egtipu si Hésus. ⁶⁰Agulé, migtigdeg sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà diyà sa teliwadà da, owoy eg-igsaan di Hésus i, guwaen di, “Ngadan sa sagbì ko denu iya wé? Tuu pa atu iya wé igtipu da keniko, ataw ka endà?”

⁶¹Dodoo migpetemed polo Hésus i, endà egsagbì di. Agulé, eg-ikagi dema sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà, guwaen di, “Tuloni ko kami amuk kuna si Mésayas sa Anak i Nemula, ataw ka beken.”

⁶²Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Hoò, aken iya wé. Dodoo endà melugay di hauwen yu doo aken i Kakay Langun menuu denu kuwanan i Nemula épê dakel egkegaga. Owoy hauwen yu ma aken kani petuntun kedu langit dò unutan gaeb.”

⁶³Hê, eglisien sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà sa kawal di danà sa kebulit di si Hésus. Guwaen di, “Endà dé lumagbet ki uman sa ketipu etaw denu

kenagdi, ⁶⁴enù ka dinineg ta dé langun sa kesumbang di si Nemula guwaen di Anak i Nemula gaa. Ngadan sa penemdem yu denu kenagdi?”

Agulé eg-ikagi da langun, guwaen da, “Meimatayan doo, enù ka dakel sa salà di.”

⁶⁵Agulé, duen ma sa medoo etaw dahiya egteptepan da Hésus i. Eglimunán da ma ginis sa mata di, owoy egtagpien da, guwaen da, “Ingadani ko sa etaw egtagpi keniko.” Agulé egsesuntuken ma sa medoo sundalu.

Ini Sa Egoh I Pidelu Migpalaw

(*Matéyo 26:69-75; Lukas 22:56-62; Huwan 18:15-18,25-27*)

⁶⁶Na, egoh i Pidelu diyà pelà sa duwangen dalesan, duen sa bayi egsugùsuguen sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà eg-angay egdapag diyà kenagdi. ⁶⁷Egoh di mighaa si Pidelu eg-ingadang dahiya, eg-inengtengen di owoy guwaen di, “Kuna ma sa дума i Hésus tegeNasalét.”

⁶⁸Dodoo egpalaw Pidelu i, guwaen di, “Endà egkетиigan ku duu iya wé guwaen ko.”

Agulé, mighalì Pidelu i eg-angay medapag diyà sa bengawan lesed. Hê, umukolò dé sa manuk. ⁶⁹Agulé, hinaa sa bayi dema Pidelu i, owoy eg-ikagi diyà sa medoo etaw dahiya, guwaen di, “Siini maama ma sa sebaen дума i Hésus.”

⁷⁰Dodoo egpalaw dema Pidelu i.

Agulé egoh di nelugaylugay, eg-ikagi sa medoo etaw dahiya diyà si Pidelu, guwaen da, “Tigtu tuu kuna sa дума i Hésus, enù ka kuna ma sa etaw tegeGaliliya.”

⁷¹Dodoo egpengibet Pidelu i, guwaen di, “Mepigtamayan a i Nemula amuk egbutbut a. Tigtu tuu endà netiigan ku duu iya wé maama eg-ikagiyen yu.”

⁷²Hê, umukolò dema sa manuk sa keduwa di dé gulê. Agulé, netulengan i Pidelu sa inikagi i Hésus diyà kenagdi, guwaen di, “Egoh sa ebos endà pa umukolò taman duwa gulê igkani sigep, palawen ko polo aken beken дума ko taman telu gulê.” Agulé egsinegaw Pidelu i danà sa pedu di migkedaet.

Ini Sa Egoh Da Migtipu Si Hésus Diyà Sa Kenà I Gubilenu Pilatu

(*Matéyo 27:1-2,11-14; Lukas 23:1-5; Huwan 18:28-38*)

15 ¹Na, umenaw sumimag, egkesetipon da sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo kaunutan Hudiyu owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis owoy sa langun ulu-ulu etaw Hudiyu. Nesetipon da anì seolomen da sa kebael da si Hésus. Agulé, pinolot da owoy inagak da diyà si Gubilenu Pilatu. ²Egoh da migtebow dahiya, eg-igsaan i Pilatu Hésus i, guwaen di, “Enù di ya, kuna sa sulutan diyà sa medoo Hudiyu?”

Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tuu iya wé gelal igbegay ko kenak.”

³Na, medoo sa igtipu sa medoo ulu-ulu tegesimbà diyà si Hésus.

⁴Huenan di, eg-igsan i Pilatu dema Hésus i, guwaen di, “Taa ko sa medoo itipu da diyà keniko, Maen di ya endà egsagbian ko kagda?”

⁵Dodoo endà egsagbì Hésus i, huenan di tigtu egkegaip Pilatu i.

Inunutan I Pilatu Sa Penemdem Da Eg-imatay Si Hésus
(*Matéyo 27:15-26; Lukas 23:13-25; Huwan 18:39–19:16*)

⁶Na, uman meuma sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula, iya sa adat i Gubilenu Pilatu lengaan di sa sebaen etaw nebilanggu egpegeniyen da. ⁷Na egoh iya, duen medoo maama nebilanggu danà da migkuntelà diyà sa gubilenu owoy danà da ma mig-imatay etaw egoh da neselimbul. Iya sa sebaen maama diyà kenagda si Balabas.

⁸Na, egoh sa medoo etaw nesetipon, eg-edung da egpegeni diyà si Pilatu anì lengaan di sa sebaen etaw nebilanggu, enù ka iya sa adat di uman meuma iya wé pista. ⁹Agulé eg-igsà Pilatu i, guwaen di, “Enù di ya, ungayaen yu atu lengaan ku diyà keniyu sa sulutan diyà sa medoo Hudiyu?”

¹⁰Na, iya sa inikagi di enù ka netiigan di igpesigkem sa medoo ulu-ulu tegesimbà Hésus i danà da egkesina diyà kenagdi. ¹¹Dodoo inikagiyan sa medoo ulu-ulu tegesimbà sa medoo etaw dahiya anì egpegeniyen da lengaan i Pilatu polo Balabas i. ¹²Agulé eg-igsà dema Pilatu i, guwaen di, “Amuk hediya, ngadan di polo sa baelan ku diyà siini maama ginela yu Sulutan diyà etaw Hudiyu?”

¹³Egpetaled da polo eg-ikagi, guwaen da, “Petutuki ko dé diyà sa kayu igbugsud.”

¹⁴Eg-igsà dema Pilatu i, guwaen di, “Maen di ya? Ngadan sa salà binaelan di?”

Dodoo eg-ikagi da dema uman metaled, guwaen da, “Petutuki ko diyà sa kayu igbugsud.”

¹⁵Na, ungayà i Pilatu metuuwana sa medoo etaw diyà kenagdi, huenan di linaun di Balabas i diyà kenagda. Agulé, igpetapes di Hésus i, owoy sinugù di sa sundalu di anì itutuk da diyà sa kayu igbugsud.

Ini Sa Egoh I Hésus Pineumàumaan Sundalu
(*Matéyo 27:27-31; Huwan 19:2-3*)

¹⁶Agulé, inuwit sundalu Hésus i dalem sa dakel dalesan sa gubilenu, owoy sinetipon da sa medoo duma da sundalu dahiya. ¹⁷Agulé, igpekawal da kenagdi sa kawal melalegà, lagà sa metolol kawal sulutan. Liningkal da ma sa belagen épê dugi isukub da diyà sa ulu di, lagà sa metolol sayap sulutan. ¹⁸Ubòubò da ma egdatù kenagdi, guwaen da, “Meolò ka, kuna i Sulutan diyà etaw Hudiyu.”

¹⁹Agulé, takaan da egbalbal kayu sa ulu di owoy egteptepan da ma. Egligkued da ma diyà sa taengan di enù ka ubdùbò da egdatù kenagdi. ²⁰Egoh da neubus egpeumàumà si Hésus, egkedanan da diyà kenagdi sa kawal melalegà, owoy ipekawal da dema sa hagdi tapay kawal. Agulé, eg-agaken da dutu siedò kenà di imatayan.

Ini Sa Egoh Da Migtutuk Si Hésus Diyà Sa Kayu Igbugsud
(*Matéyo 27:32-44; Lukas 23:26-43; Huwan 19:17-27*)

²¹Na, egoh da eg-ipanaw pelà, nesiegungan da Simon i tegeSilini magtu migtebow kedu getan. Kagdi sa emà i Alihandelo owoy si Lupo. Mangay Héulusalém dò hedem, dodoo igtegel sa sundalu igpetiang kenagdi sa kayu kenà i Hésus meketutuk. ²²Agulé eg-uwiten da Hésus i diyà sa tukééy getan pinengadanan da Golgota. Iya sa selepangan di, Kulobong Ulu. ²³Egoh da migtebow dutu, egbegayan da kagdi sa wain inamutan bulung pinengadanan da mila, dodoo eg-eked eg-inem. ²⁴Hê, igtutuk da diyà sa kayu owoy igbugsud da. Agulé, egkusing da egseatuwen da sa ginis di anì metiigan da sa kebaed da. ²⁵Na, alas siyow sa egoh da migtutuk si Hésus diyà sa kayu igbugsud. ²⁶Duen ma sa igsulat igtagù da diyà sa lekeatas ulu di anì tandaan da sa itipu da kenagdi. Iya sa kagi di, “Ini sa Sulutan diyà etaw Hudiyu.”

²⁷Duen ma sa duwa maama tegelampas igtutuk da diyà sa kayu igbugsud dahiya, sa sebaen denu kuwanan i Hésus, sa sebaen denu bibang di. ²⁸[Huenan di, neketuu dé sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay, guwaen di, “Diyà sa kehaa etaw, kagdi sa duma etaw tegebael medaet.”^s]

²⁹Na, egkilingkiling sa medoo etaw egtalà dahiya, owoy egpeumàumaan da Hésus i, guwaen da, “Iyoh! Melukat ko sa Dalesan i Nemula daeddò é, owoy petigdegen ko dema diyà sa ketelu di agdaw. ³⁰Amuk megaga ko iya wé, tenà ka atu kedu diyà sa kayu igbugsud anì mealukan ko kuna ya.”

³¹Hediya ma, egpeumàumaan ma sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Egseolomoy da, guwaen da, “Egkealukan di gaa sa medoo liyu etaw, dodoo endà megaga di duu kagdi umaluk. ³²Iya sa kagi di kagdi gaa sa Tigtu Datù sinugù i Nemula owoy sa sulutan gaa diyà kenita i etaw Hudiyu. Dodoo endà migtuu ki taman endà hauwen ta duu tumenà kedu diyà sa kayu igbugsud.”

Hediya ma egpeumàumà ma sa duwa maama duma di igtutuk diyà sa kayu igbugsud.

Ini Sa Egoh I Hésus Nematay
(*Matéyo 27:45-56; Lukas 23:44-49; Huwan 19:28-30*)

³³Na, egoh di alas sepulù owoy duwa, tinenaan deleman sa uwang tanà taman telu kaulas. ³⁴Agulé, egoh di dé alas telu mahapun, migpetaled

^s 15:28 Basa ko Isayas 53:12

Hésus i eg-ikagi, guwaen di diyà sa kagi di, “Eli, Eli, lama sabaktani.” Na, iya sa selepangan sa inikagi di, “O Nemula ku, maen di ya ininiyugan ko aken?”

³⁵Egoh sa medoo etaw dahiya migdineg iya wé inikagi di, guwaen da, “Taa yu, eg-umowen di Iliyas i sa tegesugkow i Nemula egoh anay.”

³⁶Agulé, duen sa etaw egletu eg-uwit tabung. Eg-eleden di diyà sa wain mepait, owoy igtagù di diyà sa kayu anì idugol di diyà sa ebà i Hésus anì metepes di. Guwaen di diyà sa medoo liyu etaw, “Angatan ta pelà anì mehaa ta amuk tumbow Iliyas i anì petenaen di kedu diyà sa kayu igbugsud.”

³⁷Agulé, pinetaled i Hésus dema sa kagi di. Hè, nekedan dé sa ginawa di.

³⁸Na, minelisi teliwadà edung lekeatas taman leketanà sa dakel ginis ighabeng dalem sa teliwadà luwang sa Dalesan i Nemula. ³⁹Na sa kapitan sundalu migtigdeg diyà sa taengan i Hésus, egoh di mighaa sa ukit i Hésus nematay, eg-ikagi, guwaen di, “Tuu, Anak i Nemula ini i maama.”

⁴⁰Duen ma medoo bayi egtigdeg mediyùdiyù anì eghauwen da sa langun kinebael da si Hésus. Dahiya ma Maliya i tegeMagdala, owoy si Salomì, owoy sa sebaen ma Maliya inay i Hosé owoy Santiyago hadi i Hosé. ⁴¹Mig-unut-unut siini medoo bayi diyà si Hésus egoh di pelawà diyà uwang Galiliya enù ka binuligan da kagdi. Duen ma dahiya sa medoo duma bayi mig-unut kenagdi egoh di mig-angay Hélusalém dò.

Ini Sa Egoh Da Miglebeng Si Hésus

(*Matéyo 27:57-61; Lukas 23:50-56; Huwan 19:38-42*)

⁴²⁻⁴³Na, duen sa maama tegeAlimatiya, si Hosé. Kagdi ma sa sebaen kaunutan etaw Hudiyu, owoy eg-adatan ma etaw. Eg-angat-angatan di ma sa ketebow sa kedatù i Nemula diyà tanà. Na, sa agdaw egoh i Hésus nematay, iya ma sa agdaw egtapayen sa medoo Hudiyu sa langun egbaelan da enù ka simag sa agdaw keetud da. Na, egoh di mahapun dé, pinebagel i Hosé sa pedu di owoy mig-angay diyà si Pilatu anì egpegeniyen di sa lawa i Hésus anì ilebeng di. ⁴⁴Egkegaip Pilatu i, enù ka guwaen di dò endà pa nematay Hésus i. Huenan di, igpeangay di sa kapitan sundalu owoy eg-igsan di amuk nematay dé Hésus i. ⁴⁵Agulé, egoh i Pilatu neketiig nematay dé Hésus i, egpandayaen di Hosé i kumuwa sa lawa di. ⁴⁶Agulé, kinuwa i Hosé diyà sa kayu igbugsud, owoy binedbed di sa mepion ginis mebulà bineli di. Agulé, igtagù di dalem sa lebeng tinosongon etaw diyà batu, owoy kinelid di sa dakel batu anì mesagpeng sa lebeng. ⁴⁷Na, hinaa i Maliya tegeMagdala owoy si Maliya inay i Hosé sa kenà lawa i Hésus iglebeng.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-enaw

(*Matéyo 28:1-8; Lukas 24:1-12; Huwan 20:1-10*)

16 ¹Na, egoh di neelut sa agdaw keetud, neseunut da Maliya i tegeMagdala owoy si Salomì owoy sa sebaen Maliya inay i

Santiyago. Migbeli da sa bulung mepion ngadeg anì mangay da itagù diyà sa lawa i Hésus. ²Hê, egoh di umenaw simag Akad, eglapus da temù egangay diyà sa kenà lebeng. ³Egoh da eg-ipanaw pelawà, egseolomoy da, guwaen da, “Amuk tumbow ki dutu, ngadan di etaw sa pekeliden ta sa batu igsagpeng lebeng?”

⁴Dodoo egoh da migtebow diyà sa lebeng, hinaa da nekelid dé sa batu igsagpeng lebeng. Tigtu dakel iya wé batu. ⁵Agulé mig-awuh da dalem sa tosong lebeng, owoy eghauwen da dahiya sa maama tigtu mebulà sa ginis di egpenuu denu kuwanan da. Hê, egkegaip da temù. ⁶Agulé, egikagi diyà kenagda, guwaen di, “Yoko egkelimedangan na. Netiigan ku eglagbeten yu si Hésus tegeNasalét sa igtutuk da diyà sa kayu igbugsud. Endà dé dahini di, enù ka neenaw dé. Haa yu, ini sa kenà di pinehibat. ⁷Dodoo angay yu tulon diyà sa medoo salu di, lapeg si Pidelu, guwaen yu, ‘Humuna Hésus i diyà keniyu mangay Galiliya dò, owoy iya sa kenà yu humaa kenagdi, enù ka iya sa tapay tinulon di diyà keniyu.’ ”

⁸Huenan di, miglaun sa telu bayi owoy eglatu da kedu diyà sa kenà lebeng, enù ka eglukub da danà da egkegaip temù. Endà duen sa netulon da diyà etaw enù ka nelimedangan da.

Ini Sa Egeh I Hésus Migpehaa Diyà Etaw

(Matéyo 28:9-10; Lukas 24:13-35; Huwan 20:11-18)

⁹Na, egoh i Hésus mig-enaw iya wé magtu kesimag Akad, iya sa anay etaw kenà di egpehaa, si Maliya tegeMagdala sa pinelesutan di pitu busaw egoh anay. ¹⁰Agulé, mig-angay Maliya i egtulon diyà sa medoo salu i Hésus. Egoh di migtebow, egkebukul da pelà owoy egsinegaw da ma danà sa kinepatay i Hésus. ¹¹Apiya di pa dinineg da mig-enaw Hésus i owoy hinaa i Maliya kagdi, endà doo epgigtuuwen da duu.

¹²Agulé, egpehaa Hésus i diyà sa duwa pasek di egoh da eg-ipanaw kedu diyà sa dakel menuwa. Dodoo endà pa egkilalaen da duu, enù ka nehali sa egoh-egoh di. ¹³Hê, egoh da migkilala kenagdi, egpelikù da Hélusalém dò, owoy egtulonon da sa medoo дума da, dodoo endà ma epgigtuu da.

Ini Sa Egeh I Hésus Migpehaa Diyà Sa Medoo Salu Di

(Matéyo 28:16-20; Lukas 24:36-49; Huwan 20:19-23; Binaelan 1:6-8)

¹⁴Agulé, egpehaa Hésus i diyà sa sepulù owoy sebaen salu di egoh da egkaen. Egsigbolowen di kagda enù ka endà epgigtuu da owoy metegas sa ulu da, enù ka endà epgigtuuwen da duu sa tinulon sa medoo etaw mighaa kenagdi egoh di mig-enaw dé. ¹⁵Agulé sinugù di kagda, guwaen di, “Angay yu diyà sa langun menuwa diyà siini sinukub langit. Tulù yu sa langun etaw sa Mepion Tegudon. ¹⁶Sumalà dé sa etaw epgigtuu sa itulù yu owoy egpebautis ma, mebegayan doo sa lalù endà meelut di.

Dodoo sa etaw endà egpigtuu, iya sa mepigtamayan i Nemula. ¹⁷Ini sa medoo panduan mebaelan sa etaw egpigtuu diyà kenak. Mekegaga da egpelesut busaw diyà etaw danà sa tunung sa ngadan ku. Mekeikagi da ma sa medoo balangan kagi endà netiigan da duu. ¹⁸Apiya di pa egsabaan da sa uled ataw ka eg-inem da sa mekehilu, endà doo mesakitan da. Owoy amuk itenà da sa belad da diyà sa etaw eglinadu, melikuan doo.”

Ini Sa Egeh I Hésus Nebatun Dutu Langit Dò

(Lukas 24:50-53; Binaelan 1:9-11)

¹⁹Na, egoh i Datù Hésus mig-ikagi iya wé diyà sa medoo salu di, mebatun dé dutu langit dò owoy egpenuu dé denu kuwanan i Nemula. ²⁰Agulé, eg-ipanaw sa medoo salu di owoy egtulù da sa Mepion Tegudon sumalà dé sa eg-angayan da. Egtabangan i Datù Hésus kagda anì metuuwan sa langun etaw diyà sa ketegudon da danà sa medoo panduan egkebaelan da.